

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY KOSTRZYN NA LATA 2023-2027

Spis treści

I WPROWADZENIE	5
I 1. Wstęp	5
I 2. Podstawa prawna.....	5
I 3. Relewantne akty prawne	6
I 4. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	8
I 4. 1 Dokumenty międzynarodowe, krajowe i regionalne.....	8
I 4. 2. Dokumenty lokalne	13
II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	17
II 1. Geolokalizacja i ludność.....	17
II 1. 1. Położenie geograficzne	17
II 1. 2. Mieszkańcy	19
II 2. Oświata	21
II 2. 1. Stan oświaty.....	21
II 2. 2. Wsparcie uzdolnionych uczniów	24
II 3. Działalność kulturalna	25
II 4. Sport, rekreacja i turystyka	27
II 4. 1. Strategia Rozwoju Sportu, Rekreacji i Turystyki w Gminie Kostrzyn na lata 2018-2024.	28
II 4. 2. Walory kulturowe i przyrodnicze	29
II 5. Bezpieczeństwo publiczne.....	32
II 5. 1. OSP.....	32
II 5. 2. Poziom przestępczości.....	33
II 6. Partycypacja społeczna.....	34
II 6. 1. Lokalny trzeci sektor	34
II 6. 2. Programy współpracy z NGO.....	37
II 6. 3. Środki na realizację zadań przez sektor pozarządowy.....	39
II 6. 4. Budżet obywatelski.....	40
II 6. 5. Fundusze sołeckie.....	43
II 6. 6.Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Kostrzyn.....	44

II 7. Promocja gminy i informowanie mieszkańców.....	45
II 8. Rynek pracy i bezrobocie	46
II 9. Seniorzy	47
II 10. mieszkalnictwo	48
II 11. System pomocy Społecznej	51
II 11. 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	51
II 11. 2. Pomoc społeczna	52
II 11. 3. Partnerzy lokalni	55
II 12. przeciwdziałanie uzależnieniom	57
II 12. 1. Gminne Programy – dostosowanie do zmian w prawie w 2022 r.	57
II 12. 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	59
II 12. 3. Gminny fundusz Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	60
II 12. 4. Dostępność alkoholu.....	61
II 12. 5. Oddziaływania profilaktyczne	63
II 12. 6. Przestępczość związana z używaniem środków psychoaktywnych	64
II 12. 7. Podmioty wspierające.....	66
II 13. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	67
II 13. 1. Niebieskie Karty	67
II 13. 2. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.....	67
II 13. 3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2016-2021	69
II 13. 4. Zespół Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	70
II 14. Ekologia.....	72
III DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH -wyniki BADAŃ WŚRÓD populacji GMINY Kostrzyn.....	73
III 1. Grupa badana i metodologia badań	73
III 2. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii dorosłych mieszkańców - wnioski	75
III 3. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii uczniów - wnioski	81
III 4. Lokalne zagrożenia społeczne w opinii pracowników pomocy społecznej	84
IV SYTUACJA SPOŁECZNA W GMINIE - ANALIZA SWOT	86
V CZĘŚĆ PROGRAMOWA	89

V 1. Wizja i misja.....	89
V 2. Cele, kierunki i wskaźniki działań.....	91
V 3. Prognoza zmian społecznych	103
V 4. Harmonogram realizacji	105
V 5. Realizator, Koordynator i partnerzy	106
V 6. Sprawozdanie końcowe i ewaluacja.....	107
V 7. Finansowanie.....	108

I WPROWADZENIE

I 1. WSTĘP

Polityką społeczną określamy ten segment działalności państwa i innych podmiotów, który wpływa na kształtowanie warunków życia i pracy ludzi oraz pożądaných stosunków społecznych, co w efekcie ma prowadzić do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego i zaspokojenia potrzeb wyższego rzędu oraz zapewnienie ładu społecznego.

Polityka społeczna stanowi bardzo złożoną dziedzinę działalności państwa, ponieważ może być realizowana poprzez różne polityki szczegółowe, w tym np. politykę zabezpieczenia społecznego i ochrony zdrowia, pracy, rodzinną, mieszkaniową czy socjalną.

Prowadzenie spójnej i długofalowej polityki społecznej w gminie umożliwia zarządzanie tą sferą potrzeb mieszkańców oraz ułatwia pozyskiwanie funduszy zewnętrznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn jest jednym z podstawowych dokumentów strategicznych, służących do realizacji zintegrowanej polityki społecznej. Strategia została opracowana z tą myślą, aby stanowiła sprawne narzędzie nowoczesnej i wielokierunkowej pomocy społecznej, wspierając planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym na poziomie lokalnym.

Opracowanie Strategii stanowi część teoretyczną procesu, który należy uzupełnić dalszą praktyką i działaniem. Należy podkreślić, że priorytetowa jest współpraca całej społeczności lokalnej, ponieważ nie istnieje możliwość minimalizowania i rozwiązywania problemów społecznych bez udziału nie tylko gminnych zasobów instytucjonalnych, ale również bez aktywności partnerów lokalnych, w tym osób bezpośrednio objętych oddziaływaniem instytucji pomocowych.

I 2. PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja gminnej strategii

rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Natomiast w art. 16b ustawy został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii. Są to w szczególności: diagnoza sytuacji społecznej gminy, prognoza zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

W niniejszym dokumencie Strategii na lata 2023-2027 uwzględniono wszystkie wymagane ustawowo elementy.

Jako że upłynął okres realizacji poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2016-2022 (przyjętej Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn nr XX/157/2016 z dnia 24 maja 2016 r.), zaktualizował się ustawowy obowiązek opracowania i wdrożenia nowego dokumentu.

I 3. RELEVANTNE AKTY PRAWNE

W przygotowaniu niniejszej Strategii władze Gminy Kostrzyn kierowały się brzmieniem kluczowych dla materii polityki społecznej poniższych regulacji prawnych tak, aby cele i działania strategiczne pozostawały kompatybilne i komplementarne z założeniami polityki Państwa.

Wśród ustaw nakładających na organy samorządowe określone obowiązki należy w szczególności wymienić takie akty prawne, jak:

I. W zakresie przepisów ustrojowych i proceduralnych:

- Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2021 poz. 2268 ze zm.),

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1327),

II. W zakresie wspierania rodziny i dziecka:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447.),
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. 2022 poz. 1324 ze zm.),
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348, 2400).
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 615 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1205),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969.),

III. W zakresie ochrony zdrowia i przeciwdziałania uzależnieniom:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1119 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2020 poz. 2050),

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 685),
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633 ze zm.)

IV. W zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. 2022 poz. 690),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 176),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. 2021 poz. 573 ze zm.).

W dniu przyjęcia niniejszej Strategii obowiązuje na terenie całej Polski stan zagrożenia epidemicznego, który z dniem 16 maja 2022 r. zastąpił stan epidemii obowiązujący od 20 marca 2020 r. Zmiana sytuacji prawnej to efekt spadkowego trendu nowych zachorowań na Covid-19 oraz hospitalizacji z powodu zakażenia koronawirusem SARS-COV-2.

W razie, gdyby w następnych latach utrzymano stan zagrożenia epidemicznego lub przywrócony został stan epidemii, realizacja Strategii musi uwzględniać przepisy prawa służące przeciwdziałaniu epidemii. Na dzień uchwalenia niniejszej Strategii obowiązuje w tym zakresie Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.).

I 4. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

I 4. 1 DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE, KRAJOWE I REGIONALNE

Uwarunkowania gminnej polityki społecznej mają źródła w dokumentach strategicznych zarówno szczebla międzynarodowego i europejskiego, jak również krajowego, regionalnego oraz lokalnego. W dokumentach tych wyrażono kierunkowe wytyczne dla działań jednostek samorządu terytorialnego.

W pracach nad przygotowaniem niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027 uwzględniono postanowienia dokumentów, które zakładają długofalowy czas realizacji w sferze polityki społecznej. Są to:

- Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju na rok 2020 (z perspektywą do 2030r.),
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030,
- Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Program Rządowy „Dostępność +” 2018-2025,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 r.,
- Krajowa Polityka Miejska 2023,
- Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego,
- Narodowy Program Mieszkalnictwa,
- Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030,
- Polityka Energetyczna Polski 2040,
- Strategia Polityki Społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku,
- Wielkopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025.

Na płaszczyźnie międzynarodowej należy zwrócić uwagę w szczególności na **Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030** przyjętą 25 września 2015r., w której określono ambitny plan służący poprawie życia ludzi na całym świecie. Tak, jak inne państwa OECD, Polska poszukuje obecnie metod na możliwie najpełniejszą realizację założeń Agendy oraz osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju do 2030 r.

14 lutego 2017 r. polski rząd przyjął **Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju**, w której wyznaczono ponad 700 działań dla zwiększenia dochodu polskich obywateli oraz wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej, środowiskowej i terytorialnej całego kraju. Strategię opracowano w celu wsparcia polskich władz w tym przedsięwzięciu poprzez przeanalizowanie, jakie miejsce zajmuje Polska w stosunku do celów zrównoważonego rozwoju, oraz zaproponowanie polityk, które mogą jej pomóc w wyeliminowaniu luk w podejmowanych działaniach. W Strategii założono 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz przypisanych do nich 169 zadań. Cele to: wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie; wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo; zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt; zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie; osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt; zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi; zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie; promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi; budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność; zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami; uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu; zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji; podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom; chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony; chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej; promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu; wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Na szczeblu krajowym wysoce relewantna jest **Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030**, w które określono główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju. Strategia obejmująca horyzont czasowy co najmniej 15 lat. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięciu tego celu mają

służyć działania realizowane w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały wytyczone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono kierunkami interwencji. Do celów rozwojowych zaliczono następujące: wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym; poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki; wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki; stworzenie Polski Cyfrowej; rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”; zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia; zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego; stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej; wzrost społecznego kapitału rozwoju.

16 lutego 2016r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju na rok 2020 (z perspektywą do 2030r.)**. Ten dokument zawiera opis wyzwań, jakie stoją przed polską gospodarką, a także wymienia przykładowe instrumenty gospodarcze, finansowe i instytucjonalne, koncentrując propozycje działań wokół pięciu filarów rozwojowych. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną oraz powiązane z nią zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w aspekcie gospodarczym, społecznym oraz przestrzennym do 2020 r. z perspektywą do 2030 r. Strategia stanowi narzędzie do elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju i wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. W dokumencie określono także system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem.

„Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, podlegał aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030. Jest to dokument operacyjno-wdrożeniowy, który uzupełnia Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

Należy również zwrócić uwagę na **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku**. Jego główny cel zakłada, że „Do roku 2023 podmioty ekonomii społecznej

i solidarnej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług użyteczności publicznej i realizatorami zadań z zakresu rozwoju lokalnego”. Realizacji tego celu mają posłużyć działania przypisane do następujących celów szczegółowych:

1. Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.
2. Zwiększenie liczby wysokiej jakości miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
3. Zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku.
4. Upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej zakłada, że rozwój potencjału sektora ekonomii społecznej i solidarnej wymaga podjęcia skoordynowanych działań, dzięki którym rozwijać się będą cechy podmiotów działających w sektorze, takie jak zdolność do aktywizacji i reintegracji traktowanych podmiotowo osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; koncentracja na potrzebach społeczności lokalnych oraz bazowanie na ich zasobach; działania na rzecz dobra wspólnego przez m.in. realizację zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego; a także samodzielność, samopomoc i samowystarczalność.

W zakresie polityki senioralnej należy zwrócić szczególną uwagę na **Politykę społeczną wobec osób starszych 2030**, którą Rada Ministrów przyjęła na mocy Uchwałą nr 161 z dnia 26 października 2018 r. Cel polityki społecznej wobec osób starszych stanowi podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Obszary dotyczące ogółu osób starszych to m.in. kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, uczestnictwo w życiu społecznym, tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, profilaktyka chorób, promocja zdrowia, zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej, a także działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnich osób starszych to w szczególności ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnich osób starszych, zapewnienie optymalnego

dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także system wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielných osób starszych przez instytucje publiczne.

Na podstawie Uchwały nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021r., przyjęto **Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030**, której celem głównym jest włączenie społeczne i zawodowe osób z niepełnosprawnościami. Założono stopniowy wzrost współczynnika aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, przy czym znaczny wzrost planowany jest w okresie w pełni efektywnej realizacji Strategii, tj. od 2023 r. do 2030 r.

I 4. 2. DOKUMENTY LOKALNE

Z celami przyjętymi w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027 zachowują spójność dokumenty obowiązujące na szczeblu lokalnym, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. 1. Cele lokalnych dokumentów strategicznych z zakresu polityki społecznej

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2021 – 2026
Cele strategiczne:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie system opieki nad rodziną i dzieckiem, 2. Aktywizacja na lokalnym rynku pracy, 3. Integracja osób z niepełnosprawnościami i wsparcie dla opiekunów osób niesamodzielných, 4. Pomoc osobom starszym i długotrwale chorym, 5. Wspieranie solidarności społecznej i aktywizacja potencjału społecznego mieszkańców powiatu.
Strategia Rozwoju Gminy Kostrzyn na lata 2022-2030 (projekt)
CEL STRATEGICZNY I: Rozwój gospodarczy wykorzystujący atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną gminy Kostrzyn
Cel operacyjny 1.3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
Cel operacyjny 1.4. Promocja walorów i atrakcji w Gminie Kostrzyn.
CEL STRATEGICZNY II: Rozwój społeczny oparty na integracji międzypokoleniowej i dostępności do szerokiej oferty usług publicznych
Cel operacyjny 2.1. Opracowanie oferty spędzania czasu wolnego dedykowanej wszystkim pokoleniom,
Cel operacyjny 2.1. Zaspokajanie potrzeb społeczeństwa bazujące na wsparciu i współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi,
Cel operacyjny 2.3. Wzrost dostępności świadczonych usług społecznych
Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2025
Główny cel: Profilaktyka i skuteczne działanie na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.
Cele operacyjne:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie warunków do pracy i koordynacja działań lokalnych podmiotów, 2. Prowadzenie działań pomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie, 3. Prowadzenie działań interwencyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy, 4. Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie rozpoznawania oraz reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie, 5. Edukacja osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Program Wspierania Rodziny w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2025
<p>Cel główny: Wsparcie rodzin w pełnieniu ich funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji społecznych, opiekuńczych i wychowawczych.</p> <p>Cele operacyjne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie i wdrożenie systemu wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, 2. Wsparcie rodziny w opiece nad dziećmi w sytuacji trudności z wypełnianiem naturalnych funkcji rodziny, 3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny 4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodziny i dziecka.
Program Walki z Bezdomnością w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2027
<p>Cel główny: Zapobieganie zjawisku bezdomności i reintegracja osób bezdomnych.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Usprawnienie działań osłonowych względem osób zagrożonych bezdomnością, 2. Wspieranie i reintegracja osób bezdomnych oraz zwiększenie skali wychodzenia z bezdomności.
Gminny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Uczniów Szkół Podstawowych oraz Szkół Ponadpodstawowych, zamieszkałych na terenie Gminy Kostrzyn.
<p>Cele Programu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie szans grupy uczniów zdolnych na sukces edukacyjny. 2. Tworzenie instytucjonalnych i materialnych warunków sprzyjających rozwojowi uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży. 3. Wspieranie uczniów w rozwijaniu ich uzdolnień i zainteresowań oraz stwarzania możliwości udziału w powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, europejskich, światowych imprezach (np. olimpiadach, konkursach, festiwalach, turniejach, zawodach sportowych, itp.). 4. Promowanie wśród dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców idei konieczności wspomagania rozwoju uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży. 5. Promowanie młodzieży szczególnie uzdolnionej.
Strategia Rozwoju Sportu, Rekreacji i Turystyki w Gminie Kostrzyn na lata 2018-2024
<p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia, 2. Zapewnienie warunków dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia, 3. Nadzór nad infrastrukturą sportową, 4. Koordynacja nad klubami piłkarskimi, 5. Wykorzystanie potencjału sportowego gminy do promocji gminy na zewnątrz, 6. Budowa nowej infrastruktury na potrzeby rekreacji mieszkańców gminy, 7. Modernizacja infrastruktury na potrzeby rekreacji mieszkańców gminy, 8. Organizacja imprez oraz wspomaganie organizacji imprez dla mieszkańców, 9. Rozwój produktów turystyki kulturowej,

<p>10. Rozwój turystyki aktywnej, 11. Rozwój produktów turystyki wiejskiej, 12. Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w promocji i dystrybucji produktów turystycznych oraz gminy, 13. Wzrost ilościowy i jakościowy bazy noclegowej.</p>	
<p>Roczny program współpracy gminy Kostrzyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w m.in. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022</p>	
<p>Celem główny: zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Kostrzyn oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Gminą Kostrzyn a ww. organizacjami.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Kostrzyn, 2. racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych, 3. otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w wykonywaniu zadań publicznych, 4. integracja organizacji pozarządowych obejmujących zakresem działania sferę zadań publicznych, 5. wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz rozwój wolontariatu, 6. promowanie i wzmocnianie postaw obywatelskich. 	
<p>Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostrzyn na rok 2022</p>	
<p>Problemy wynikające z diagnozy (analiza każdego problemu wynikającego z diagnozy)</p>	<p>Cele możliwe do osiągnięcia (każdy problem ma opisane cele)</p>
<p>Dorośli respondenci zwracają uwagę na problem picia alkoholu przez młodzież.</p>	<p><u>Cel główny:</u> ograniczenie liczby pijących nieletnich <u>Cel szczegółowy:</u> zapewnienie udziału w programach rekomendowanych</p>
<p>W szkołach występuje przemoc rówieśnicza</p>	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie przemocy rówieśniczej <u>Cel szczegółowy:</u> Prowadzenie programów w szkołach</p>
<p>W szkołach występuje cyberprzemoc</p>	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie liczby przypadków cyberprzemocy wśród uczniów <u>Cele szczegółowe:</u> Prowadzenie warsztatów z uwzględnieniem informacji o odpowiedzialności karnej stosujących cyberprzemoc Zapewnienie możliwości korzystania uczniów i rodziców z porad z psychologiem</p>
<p>Mieszkańcy Gminy najczęściej spożywają piwo, uznając je za mało szkodliwe</p>	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie spożycia alkoholu w Gminie <u>Cele szczegółowe:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie udziału mieszkańców Gminy w edukacji publicznej - zapewnienie udziału w kampaniach organizowanych przez KCPU, Urząd Marszałkowski
W rodzinach występują problemy po terapii związanej z chorobą alkoholową	<p><u>Cel główny:</u> Zmniejszenie liczby problemów w rodzinie związanych z procesem terapii</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> zapewnienie udziału w terapii rodzinnej</p>
Wielu mieszkańców uważa, że osoby nieletnie mają łatwość w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach, a większość, że dostęp do alkoholu powinien być ograniczony bądź kontrolowany	<p><u>Cel główny:</u> zmniejszyć łatwość zakupu alkoholu w Gminie</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> Przeprowadzić szkolenie sprzedawców z zakresu sprzedaży alkoholu nieletnim</p>
Coraz częściej uczniowie szkół podstawowych spędzają wolny czas wyłącznie przed komputerem, niekiedy 5-6 godzin	<p><u>Cel główny:</u> ograniczenie liczby godzin spędzanych przez uczniów przed komputerem</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> zapewnienie uczniom udziału w programach profilaktycznych zapewnienie rodzicom uczniów kontaktów z psychologiem</p>

Źródło: opracowanie własne

II CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

II 1. GEOLOKALIZACJA I LUDNOŚĆ

II 1. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Kostrzyn jest zlokalizowana w środkowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego oraz w powiecie poznańskim. Siedzibą gminy jest miasto Kostrzyn. W skład gminy wchodzi 24 jednostki pomocnicze - sołectwa (Brzeźno, Buszkowiec, Czerlejko, Czerlejno, Drążgowo, Glinka, Gułtowy, Gwiazdowo, Iwno, Jagodno, Klony, Ługowiny, Sanniki, Siedlec, Siedleczek, Siekierki, Skałowo, Sokolniki, Strumiany, Tarnowo, Trzek, Węgierskie, Wiktorowo, Wróblewo).

Rys. 1. Lokalizacja gminy Kostrzyn na mapie Polski.

Źródło: Opracowanie własne

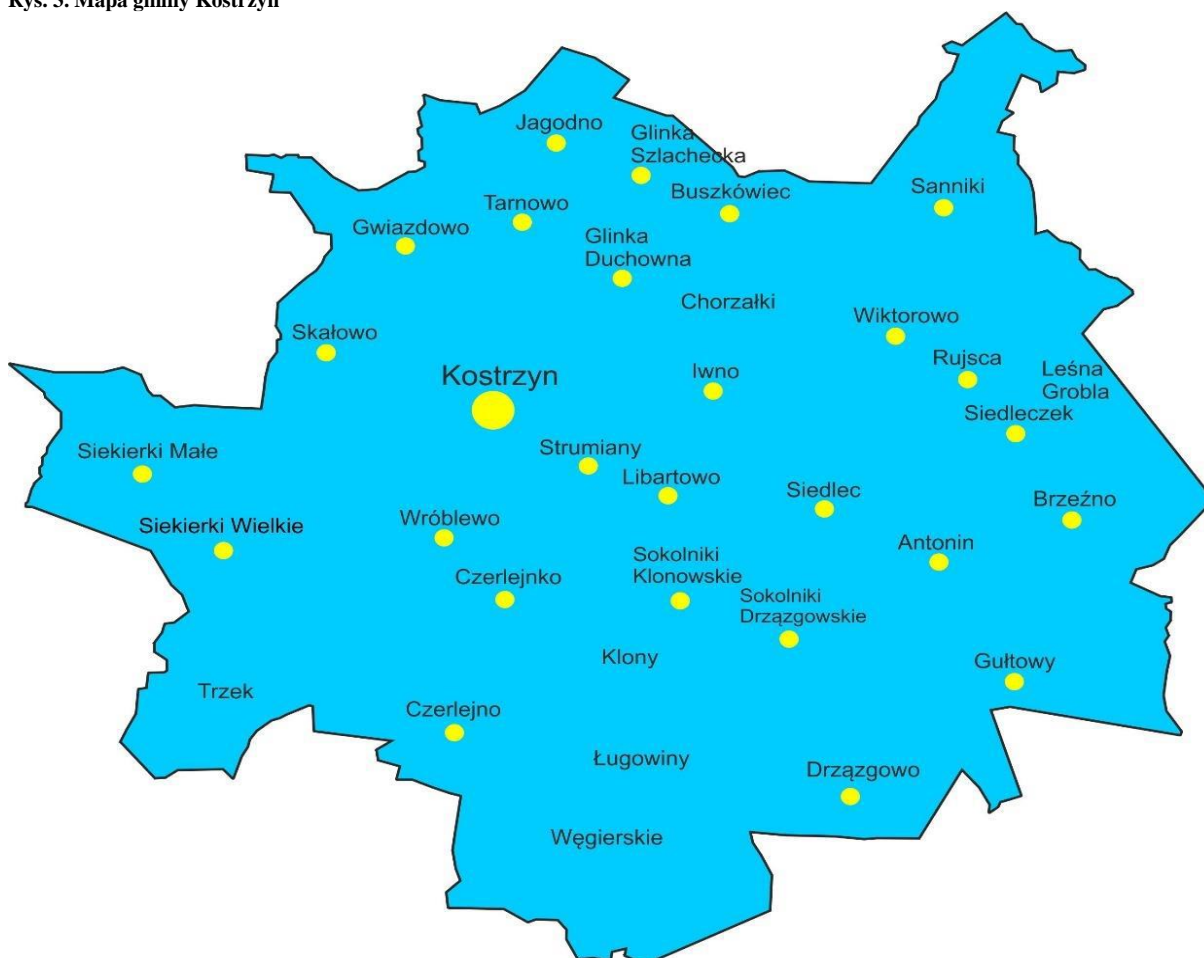
Gmina Kostrzyn jest jedną z najlepiej skomunikowanych gmin w regionie, dzięki Wschodniej Obwodnicy Poznania, stanowiącej fragment drogi ekspresowej S5. Kilka kilometrów od południowej granicy gminy biegnie autostrada A2. Ponadto przez Kostrzyn przebiega międzynarodowa linia kolejowa prowadząca z Warszawy do Berlina. Tak dobra lokalizacja przyciąga inwestorów. Na terenie gminy powstały centra logistyczno-magazynowe m.in. firm Jeronimo Martins (Biedronka), Jutrzenka, Chata Polska.

Rys. 2. Położenie gminy Kostrzyn w powiecie poznańskim.

Źródło: <http://archiwum.kostrzyn.wlkp.pl/asp/prl/mapa%201.htm>

Rys. 3. Mapa gminy Kostrzyn

Źródło: UM Kostrzyn

II 1. 2. MIESZKAŃCY

Na koniec 2021 r. w Gminie Kostrzyn zameldowanych było 18.417 osób, w tym 9.942 kobiety i 8.475 mężczyzn.

Szczegółowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tab. 2. Dane demograficzne o gminie Kostrzyn za 2021 r.

Dane statystyczne za 2021 rok		
LUDNOŚĆ		
GMINA OGÓŁEM	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
18417	8475	9942
MIASTO	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
9333	4464	4869
TERENY WIEJSKIE	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
9084	4011	5073
URODZENIA		
GMINA OGÓŁEM	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
190	99	91
MIASTO	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
70	38	32
TERENY WIEJSKIE	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
120	61	59
ZGONY		
GMINA OGÓŁEM	MEŹCZYŻNI	KOBIETY
200	99	101
w tym:	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
200	102	98
PRZYROST NATURALNY		
GMINA OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
10	3	7
ZAWARCIE MAŁŻEŃSTW		
GMINA OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
103	56	47
MIGRACJE (POBYT STAŁY)		
<i>NAPŁYW</i>		
GMINA OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
527	147	380
<i>ODPŁYW</i>		
GMINA OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
140	102	38
SALDO MIGRACJI		
GMINA OGÓŁEM	MIASTO	TERENY WIEJSKIE
+387	+45	+342

Źródło: USC Kostrzyn.

Rys. 4. Biologiczne grupy wieku gminy Kostrzyn, 2021

Biologiczne grupy wieku – Gmina Kostrzyn, 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

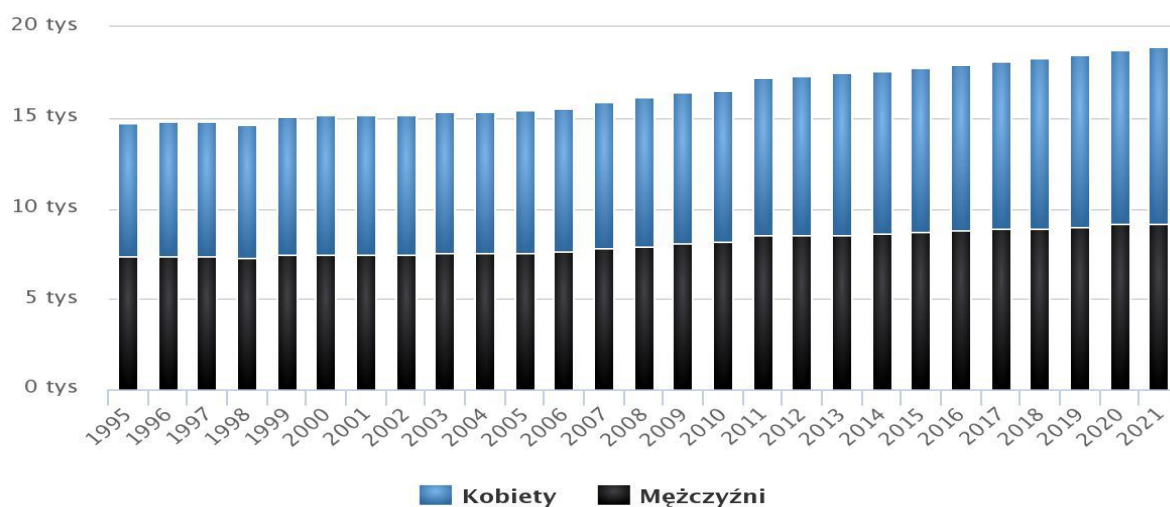
Populacja gminy stale rośnie. Jak podaje USC w Kostrzynie, na koniec 2019 r. na terenie gminy było zameldowanych 18.031 mieszkańców, na koniec 2020 r. już 18.208, a na koniec 2021 r. 18.417.

Oznacza to, że w ciągu ostatnich 3 lat liczba mieszkańców wzrosła o 2,14%.

Wykres. 1. Populacja gminy Kostrzyn w l. 1995-2021

Populacja – Gmina Kostrzyn w latach 1995 – 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

II 2. OŚWIATA

II 2. 1. STAN OŚWIATY

Gmina Kostrzyn w 2022 r. prowadzi **7 szkół podstawowych** (8-klasowych), do których w roku szkolnym **2020/2021** uczęszczało łącznie **1832** uczniów, z czego **120** do oddziałów przedszkolnych, i jest to **o 28 osób więcej** niż w roku 2019/2020 i **o 36 więcej** niż w roku 2016/2017 oraz do kl. I-VIII **1712** uczniów i jest to **więcej o 31 osób** niż w roku poprzednim. Ilość oddziałów wzrosła o tym samym o 3, przy czym oddziały przedszkolne zlokalizowane są w szkołach podstawowych na wsiach i posiadają 4 oddziały odpowiednio dla 3-latków, 4-latków, 5-latków i 6-latków.

W roku **2016/2017**, kiedy jeszcze funkcjonowały gimnazja, do szkół podstawowych i średnich uczęszczało łącznie **1820** osób, z czego **1275** do szkół podstawowych, a **544** do gimnazjów.

Gmina Kostrzyn prowadzi jedno publiczne przedszkole pod nazwą Przedszkole Nr 1 w Kostrzynie. Przedszkole Nr 2 w Kostrzynie posiada status placówki publicznej, a prowadzone jest przez prywatnego operatora.

Do obu ww. placówek przedszkolnych uczęszczało w roku 2020/2021 łącznie **352** wychowanków.

Ponadto w Gminie Kostrzyn działa 5 przedszkoli niepublicznych, które otrzymują dotację w budżecie Gminy Kostrzyn. Łącznie z przedszkolem miejskim w 2016 r. obejmowały one opieką **569** dzieci w **28** oddziałach, zaś w 2021 r. – **679** dzieci (wzrost o 110) w **38** oddziałach (wzrost o 10).

Na terenie Gminy Kostrzyn działa również Niepubliczny Specjalny Punkt Przedszkolny „Piękny Umysł”, stworzony z myślą o dzieciach z niepełnosprawnościami, przede wszystkim z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, zespołem Aspergera, niepełnosprawnością sprzężoną oraz dla dzieci, które potrzebują specjalnego nauczania w wieku od 3 lat. Głównym celem tej placówki jest intensywna terapia prowadzona zarówno w trakcie zajęć indywidualnych, jak i grupowych. Dzieci otrzymują indywidualny plan terapeutyczny, którego celem jest harmonijny rozwój wszystkich sfer funkcjonowania dziecka i zniesienie wszelkich barier uniemożliwiających dzieciom późniejszą naukę w szkole. Kadra placówki w swojej pracy realizuje założenia edukacji włączającej, uwzględniając przy tym

indywidualne potrzeby dzieci, głównie specjalne potrzeby rozwojowe jak i edukacyjne. Placówka posiada dwie kameralne grupy, a sale są wyposażone w nowoczesny sprzęt, meble, pomoce dydaktyczne i zabawki. Do dyspozycji jest również gabinet do pracy indywidualnej, który po zamknięciu placówki oferuje szereg zajęć dodatkowych.

W poniższych trzech tabelach przedstawiono funkcjonujące na terenie gminy w roku szkolnym 2021/2022 przedszkola i szkoły podstawowe, wraz ze wskazaniem liczby uczniów i wychowanków oraz etatów w szkołach podstawowych.

Tabela 3. Przedszkola publiczne (pozaszkolne) i niepubliczne w Gminie Kostrzyn w 2016 i 2021 r.

Nazwa placówki	Łączne dane		Łączne dane		Różnica / zmiana	
	Liczba oddziałów		Liczba dzieci		Oddziały	Liczba dzieci
	2016	2021	2016	2021		
Przedszkole Miejskie w Kostrzynie / P Nr 1	10	8	237	180	-2	-57
Przedszkole Nr 2 w Kostrzynie	x	7	x	172	+7	+172
Przedszkole Kubuś Puchatek w Kostrzynie	4	4	69	50	0	-19
Przedszkole. Słoneczko w Kostrzynie	7	7	143	118	0	-25
Przedszkole. Labado w Kostrzynie	4	5	68	73	+1	+5
P. Akademia Pomysłów w Kostrzynie	1	4	21	47	+3	+26
Przedszkole. Zielony Zakątek w Czerlejnku	2	3	31	39	+1	+8
Suma	28	38	569	679	+10	+110

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Kostrzyn

Tabela 4. Szkoły podstawowe posiadające oddziały przedszkolne w Gminie Kostrzyn w 2021 r.

Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów / wychowanków											Przed-szkola razem	SP razem	SUMA	
		Przedszkole				Szkoła Podstawowa										
		3-latki	4-latki	5-latki	6-latki	I	II	III	IV	V	VI	VII				VIII
SP 1 Kostrzyn	32	x	x	x	x	63	92	83	54	45	106	114	88	X	645	645
SP 2 Kostrzyn	17	x	x	x	x	47	46	47	47	26	64	66	15	X	358	358
SP Brzeźno	9	0	0	2	5	9	9	7	9	2	10	12	7	7	65	72
SP Czerlejno	9	2	9	9	14	20	17	15	12	16	15	19	14	34	128	162
SP Gultowy	10	0	3	6	9	4	9	12	12	9	14	26	19	18	105	123
SP Iwno	9	0	0	9	3	11	13	13	6	11	17	18	15	12	104	116
SP Siekierki	18	0	0	8	41	39	35	44	25	32	55	54	23	49	307	356
Razem	104	2	12	34	72	193	221	221	165	141	281	309	181	120	1712	1832

Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Kostrzyn

Tabela 5. Etaty w szkołach podstawowych w l. 2016-2021 w Gminie Kostrzyn

Nazwa szkoły	Nauczyciele				Pracownicy (etaty)				Suma wszystkich etatów	
	etaty		osoby		administracji		obsługi		etatów	
	2016	2021	2016	2021	2016	2021	2016	2021	2016	2021
SP 1 Kostrzyn	29,73	71,83	33	77	3,50	3,75	7,00	12,00	40,23	87,58
SP 2 Kostrzyn	64,87	32,75	69	40	3,63	3,50	9,38	7,50	77,88	43,75
SP Brzeźno	14,57	15,00	21	21	1,00	1,00	1,00	1,10	16,57	17,1
SP Czerlejno	18,28	23,56	22	21	1,00	1,00	4,00	4,00	23,28	28,56
SP Gultowy	18,99	19,86	25	24	1,00	1,00	4,00	4,00	23,99	24,86
SP Iwno	17,69	15,42	24	19	1,00	1,00	3,50	3,50	22,19	19,92
SP Siekierki	22,19	30,59	27	33	1,00	2,00	3,50	4,50	26,69	37,09
Przedszkole miejskie	16,26	19,00	17	21	2,00	2,00	15,00	14,75	33,26	35,75
Razem	202,58	228,01	238	256	14,13	15,25	47,38	51,35	264,09	294,61
Udział proc.	76,71%	86,34%	X	X	5,35%	5,77%	17,94%	19,44%	100%	100%

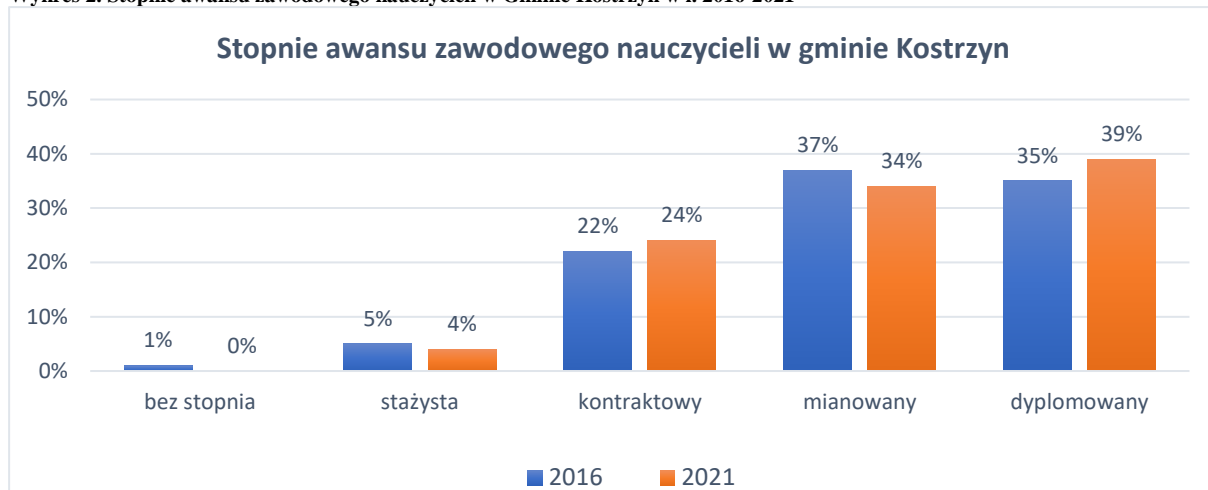
Źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Kostrzyn

Najwięcej uczniów uczy się w szkole podstawowej nr 1 i 2 w Kostrzynie oraz w Siekierkach, dokąd uczęszcza też najwięcej przedszkolaków, obok oddziału przedszkolnego w SP Czerlejno.

Między latami 2016 i 2021 liczba nauczycieli w szkołach podstawowych i przedszkolu miejskim w Gminie Kostrzyn **wzrosła** z **238** do **256** osób (o 18). Wzrost ten znajduje to potwierdzenie także w danych procentowych udziału etatów nauczycielskich w stosunku do ogólnej puli etatów - w 2016 r. ten udział wynosił **76,7%**, a w 2021 r. – **86,5%**. Tendencję wzrostową w zatrudnieniu, choć już mniejszą, obserwujemy wśród etatów dla administracji i obsługi tych szkół.

Jeśli chodzi o **stopnie awansu zawodowego nauczycieli** w Gminie Kostrzyn to w omawianym okresie 2016-2021 **wzrósł** odsetek nauczycieli dyplomowanych (o 4%) i kontraktowych (o 2%), zaś **zmaliał** procent nauczycieli bez stopnia (do 0%), stażystów (o 1%) i mianowanych (o 3%).

Wykres 2. Stopnie awansu zawodowego nauczycieli w Gminie Kostrzyn w l. 2016-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Kostrzyn

Z powyższych danych wynika, że w latach 2016-2022 **wzrosła liczba przedszkoli i ich oddziałów oraz poszerzone zostało grono pedagogiczne, zarówno w przedszkolach jak również w szkołach** na terenie Gminy Kostrzyn.

Ponadto na terenie gminy został utworzony żłobek, który uruchomiono z dniem 1 stycznia 2022 r.

II 2. 2. WSPARCIE UZDOLNIONYCH UCZNIÓW

Na mocy Uchwały Nr XIII/105/2019 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 23 września 2019 r. przyjęto **Gminny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Uczniów Szkół Podstawowych oraz Szkół Ponadpodstawowych, zamieszkałych na terenie Gminy Kostrzyn.**

Cele Programu to:

1. Zwiększenie szans grupy uczniów zdolnych na sukces edukacyjny.
2. Tworzenie instytucjonalnych i materialnych warunków sprzyjających rozwojowi uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie uczniów w rozwijaniu ich uzdolnień i zainteresowań oraz stwarzania możliwości udziału w powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, europejskich, światowych imprezach (np. olimpiadach, konkursach, festiwalach, turniejach, zawodach sportowych, itp.).
4. Promowanie wśród dyrektorów szkół, nauczycieli i rodziców idei konieczności wspomagania rozwoju uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży.
5. Promowanie młodzieży szczególnie uzdolnionej.

W ramach realizacji Programu przewidziano:

1. Przyznawanie stypendiów uczniom zdolnym.
2. Zwiększanie liczby uczestników olimpiad i konkursów przedmiotowych, turniejów i zawodów sportowych.
3. Szkolenia dla nauczycieli z zakresu pracy z uczniem zdolnym.
4. Wzbogacanie szkolnych bibliotek w specjalistyczne książki i czasopisma.
5. Doposażenie istniejących pracowni naukowych.

Program jest adresowany do uczniów szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych, zamieszkałych na terenie Gminy Kostrzyn, którzy nie ukończyli 18 roku życia.

Spodziewane efekty:

1. Wzrost aktywności edukacyjnej dzieci i młodzieży.
2. Realizacja możliwości indywidualnego rozwoju ucznia.
3. Wzrost zaangażowania w działaniach na rzecz środowiska lokalnego i regionalnego.
4. Wzrost liczby laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych.
5. Wzrost liczby medalistów turniejów i zawodów sportowych.
6. Promocja Gminy Kostrzyn w powiecie, województwie i kraju.
7. Wzrost motywacji uczniów oraz nauczycieli.

II 3. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

Na obszarze Gminy Kostrzyn prowadzą działalność dwie instytucje kultury:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kostrzyn im. Kazimierzy Iłłakowiczówny, (w której strukturze działa kino studyjne i izba muzealna).

Jednostki te wspierane są przez Wydział Oświaty, Promocji i Sportu Urzędu Miejskiego, szkoły, przedszkola, jednostki pomocnicze (sołectwa) oraz stowarzyszenia.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w 2021 r. odbywały się zajęcia w ramach grup tematycznych. Od początku 2021 r. do czerwca poniższe zajęcia odbywały się online.

- nauka gry na instrumentach (keyboard - gitara),
- Zespół Pieśni i Tańca „Siekieracy”,
- Zespół Śpiewaczy „Złota jesień”,
- Młodzieżowy Zespół Tańca „Twister”,
- nauki gry na instrumentach dętych i perkusji,
- Zespół wokalny „Akord”,
- klub filmowy dla dzieci i młodzieży,
- joga,
- zumba.

Od września 2021 r. powyższe zajęcia oraz dodatkowo uruchomione zajęcia ogólnorozwojowe dla młodszych dzieci, nauki języka francuskiego, zajęcia z LEGO odbywały się stacjonarnie w pomieszczeniach MGOK z zachowaniem wszystkich środków bezpieczeństwa związanych z epidemią Covid-19.

Biblioteka Publiczna w 2021 r. działała z krótką przerwą, wywołaną przez epidemię Covid-19. W styczniu i lutym wydarzenia kulturalne odbywały się w sposób zdalny (spektakl dla dzieci, spotkanie z iluzjonistą, konkursy dla dzieci). Została zorganizowana wystawa kalendarzy, które były wydawane nakładem przez Urząd Miejski w Kostrzynie na przestrzeni ostatnich 20 lat.

W 2021 r. działają 4 filie biblioteczne: Czerlejno, Gułtowy, Iwno i Siekierki.

Warto podkreślić, że rok 2021 upłynął pod hasłem jubileuszu 770-lecia nadania praw miejskich Kostrzynowi. Z tej okazji biblioteka zorganizowała szereg działań, między innymi konkurs na komiks o przygodach rycerza Kostro. Odbywały się też wystawy i wernisaże prac o tematyce patriotycznej. W 2021 r. po raz pierwszy ogólnopolska akcja Narodowe Czytanie odbyła się w plenerze. Budowa utworu (dramat Gabrieli Zapolskiej Moralność pani Dulskiej”) umożliwiła zaangażowanie wielu znanych w lokalnym środowisku osób do czytania fragmentów książki.

Zdecydowaniem najważniejszym wydarzeniem roku 2021, którego Biblioteka Publiczna była organizatorem, okazało się otwarcie **Kostrzyńskiego Kina za Rogiem**. W budynku biblioteki powstało kino społecznościowe na 21 miejsc w ramach projektu "Małe kino społecznościowe szansą na rozwój zasobów kulturalnych województwa wielkopolskiego". W kinie wyświetlane są seanse w stałym repertuarze w weekendy. Ponadto terminy filmów są dostosowywane do poszczególnych grup (szkoły, przedszkola, grupy seniorów) w ciągu tygodnia. W ramach repertuaru kino proponuje nie tylko filmy tradycyjne, ale także spotkania z cyklu „Wielka sztuka za rogiem”, gdzie na dużym ekranie można obejrzeć koncerty muzyki klasycznej czy operetki. Raz w miesiącu organizowane są seanse z cyklu „Klub Małego Widza”, dedykowane dla najmłodszych dzieci, w wieku 0-4 lata, które są dostosowane do percepcji dzieci.

W 2021 r. biblioteka poszerzyła swój księgozbiór. W sumie zakupiono 2239 książek (z tego 463 z dofinansowania Biblioteki Narodowej w ramach programu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych”). Biblioteka otrzymała także książki w darze od czytelników, w ilości 583 w 2021 r. W sumie wypożyczono książki 64702 razy. Bibliotekę Publiczną w Kostrzynie oraz filie w Iwnie, Gułtowach, Siekierkach Wielkich oraz Czerlejnie odwiedziło, w celu wypożyczenia książki lub udziału w wydarzeniach, 30087 osób.

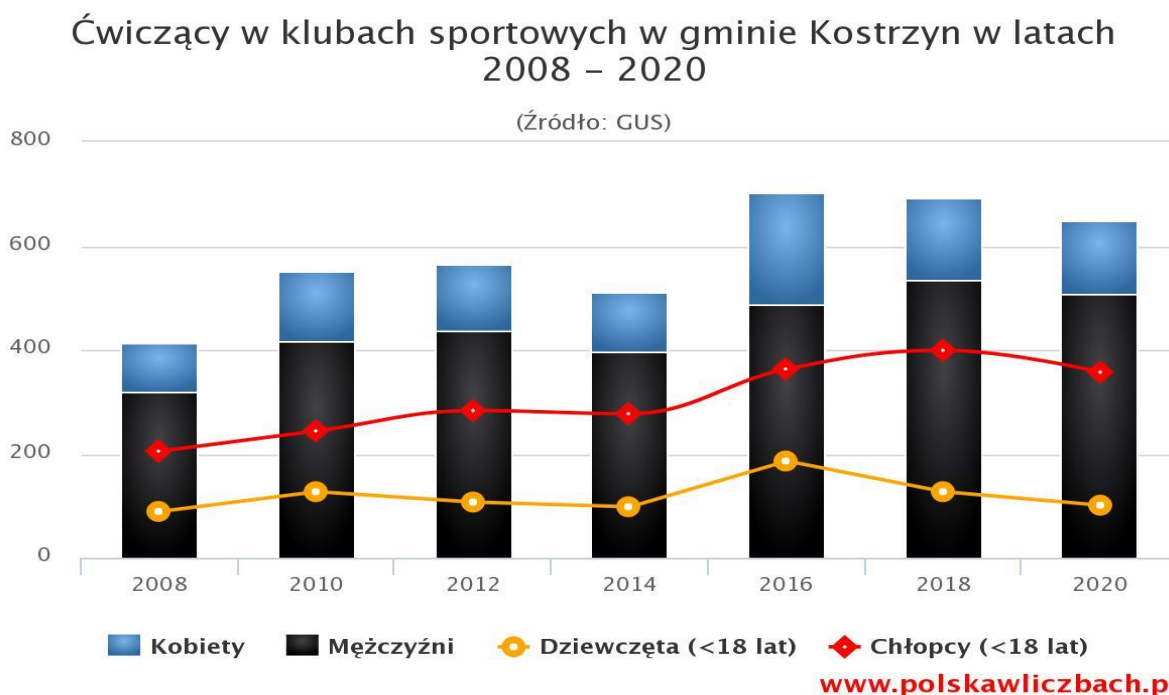
W Bibliotece mają siedzibę liczne organizacje, stowarzyszenia i związki, które działają na terenie Gminy Kostrzyn: Polski Komitet Pomocy Społecznej, Kostrzyński Uniwersytet Każdego Wieku, Stowarzyszenie VITA, Polski Związek Emerytów, Rencistów, Inwalidów oddział miejsko gminny, Koło Gospodyń Wiejskich, Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych, Kostrzyński Klub Honorowych Dawców Krwi oraz Koło Pszczelarzy w Kostrzynie.

Z kolei z imprez kulturalnych organizowanych przez Wydział Oświaty, Promocji i Sportu Urzędu Miejskiego w Kostrzynie w szczególności należy wymienić dwudniowy Festiwal Kulinaryny w Parku Miejskim w Kostrzynie w dniach 17-18 lipca 2021 r.

II 4. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

W Gminie Kostrzyn istnieje szereg miejsc służących do wypoczynku oraz aktywności fizycznej. W szczególności należy wymienić boiska sportowe, sale sportowe, bieżnię lekkoatletyczną, siłownie zewnętrzne, place zabaw czy drogi rowerowe. Ludność miejska Kostrzyna posiada na potrzeby swej rekreacji dwa parki miejskie - oba w roku 2014 były rewitalizowane.

Wykres 3. Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych w gminie Kostrzyn w l. 2008-2020.

Gmina Kostrzyn posiada walory przyrodnicze oraz kulturowe, infrastrukturę noclegową oraz gastronomiczną.

II 4. 1. STRATEGIA ROZWOJU SPORTU, REKREACJI I TURYSTYKI W GMINIE KOSTRZYN NA LATA 2018-2024.

Na mocy Uchwały Nr XLIX/415/2018 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 27 września 2018 roku została przyjęta do realizacji **Strategia Rozwoju Sportu, Rekreacji i Turystyki w Gminie Kostrzyn na lata 2018-2024.**

Wizję gminy w zakresie sportu, turystyki i rekreacji zapisano następująco: „**Gmina Kostrzyn przyjaznym miejscem życia aktywnych mieszkańców, gwarantującym komfortowe warunki odpoczynku, rekreacji i aktywności fizycznej**”.

Cele strategii podzielono na osiem obszarów priorytetowych w ramach trzech dziedzin (sportu, rekreacji i turystyki), cele realizowane będą w ramach celów strategicznych:

- Zapewnienie oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia,
- Zapewnienie warunków dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia,
- Nadzór nad infrastrukturą sportową,
- Koordynacja nad klubami piłkarskimi,
- Wykorzystanie potencjału sportowego gminy do promocji gminy na zewnątrz,
- Budowa nowej infrastruktury na potrzeby rekreacji mieszkańców gminy,
- Modernizacja infrastruktury na potrzeby rekreacji mieszkańców gminy,
- Organizacja imprez oraz wspomaganie organizacji imprez dla mieszkańców,
- Rozwój produktów turystyki kulturowej,
- Rozwój turystyki aktywnej,
- Rozwój produktów turystyki wiejskiej,
- Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w promocji i dystrybucji produktów turystycznych oraz gminy,
- Wzrost ilościowy i jakościowy bazy noclegowej.

Gmina Kostrzyn jest wartościowym obszarem pod względem występowania walorów kulturowych zwanych często antropogenicznymi. Kostrzyn w 2016 roku obchodził 765-lecie nadania praw miejskich. W mieście i gminie znajduje się wiele miejsc historycznych wartych odwiedzenia, jak średniowieczny układ urbanistyczny starego miasta w Kostrzynie z kamienicami z XVIII i z przełomu XIX i XX w. oraz późnogotycki kościół parafialny wraz z dzwonnica.

Miłośnicy turystyki pielgrzymkowej, ale także osoby zainteresowane architekturą sakralną zdecydowanie powinny odwiedzić **Szlak Kościołów Drewnianych w Gminie Kostrzyn**, ze świątyniami z XVIII wieku w Czerlejnii, Gułtowach oraz Siekierkach Wielkich.

Istotne zabytki znajdują się także poza miastem, jak liczne dwory oraz pałace i drewniane kościoły. Na obszarze gminy Kostrzyn znajdują się 3 drewniane świątynie. Jedną z nich mieści się w położonym 6 kilometrów na południe od Kostrzyna, Czerlejnii. Drewniany kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny o konstrukcji zrębowej został zbudowany w 1743 r. jego wnętrza stanowią elementy barokowe oraz rokokowe. Najcenniejszym zabytkiem kościoła jest gotycka rzeźba Matki Boskiej z XIV wieku, której oryginał znajduje się w Muzeum Archidiecezjalnym. Czerlejnii kojarzone jest przede wszystkim z pałacem myśliwskiego wybudowanego w stylu eklektycznym w latach 1914-1916. Przy parku znajduje się park krajobrazowy o powierzchni 1,63 hektara. Po II wojnie światowej pałac ten pełnił funkcję szkoły podstawowej, która w latach 90. XX wieku została przeniesiona do nowego gmachu. Przyszłość pałacu pozostaje niewiadomą, całość jest wystawiona na sprzedaż przez obecnych właścicieli, do których majątek wrócił po okresie komunizmu.

Przykładem dobrze zachowanego zespołu dworskiego jest pałac późnoklasycystyczny w Drzązgowie, oddalonym od Kostrzyna o 12 kilometrów w kierunku południowoschodnim. Pałac pochodzi z lat 30. XIX wieku, uległ jednak znacznej przebudowie w 1890 roku, otacza go park dworski o powierzchni 6 hektarów, który porastają graby oraz dęby. Drzązgowo jest miejscem urodzenia Ewarysta Estkowskiego, znanego pedagoga i działacza oświatowego, założyciela pierwszego w kraju Towarzystwa Pedagogicznego w Poznaniu. Zaledwie 3 kilometry dzielą Drzązgowo od Gułtów, niegdyś największej wsi w gminie Kostrzyn. W Gułtowach znajduje się górujący nad krajobrazem wsi kościół pw. Św. Kazimierza o konstrukcji drewniano-ceglanej, pokryty gontem i wieżą z 1834 r. pokrytą blaszanym hełmem. We wnętrzu kościoła wyróżniającymi elementami są bogate rokokowe zdobienia.

Najbardziej rozpoznawalnym miejscem w Gułtowach jest pałac barokowo-klasycystyczny powstały w latach 1780-1786 dla rodziny Bnińskich. Pałac w 1995 r. został przekazany Uniwersytetowi Adama Mickiewicza w Poznaniu, który w latach 2008-2011 przywrócił dawny blask pałacowi przekształcając go w dom pracy twórczej, a oficynę w hotel z 40. miejscami hotelowymi.

Kolejnym przykładem pałacu w gminie Kostrzyn jest neorenesansowy pałac Mielżyńskich w Iwnie, oddalonym o 3 kilometry w kierunku północnowschodnim od siedziby gminy. Został on zbudowany w połowie XIX wieku na potrzeby ówczesnych właścicieli pałacu – Mielżyńskich, których herb Nowina nadal widnieje na frontonie.

Największa pod względem ludności wieś Gminy Kostrzyn – Siekierki szczyli się przede wszystkim zabytkowym kościołem drewnianym zbudowanym przez jezuitów w 1762 roku. Kościół pw. św. Jadwigi zwieńczony jest złotym baniastym hełmem, odnowionym w 2015 roku. Najcenniejszym zabytkiem we wnętrzu kościoła jest ława kolatorska z herbami szlachty z XVI wieku.

Gmina Kostrzyn realizowała Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Kostrzyn na lata 2018-2021, który został zatwierdzony Uchwałą Nr III/19/2018 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 28 listopada 2018 r.

Przedmiotem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kostrzyn na lata 2018-2021 była problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na terenie gminy Kostrzyn. Zasadniczym celem programu jest szeroko pojęte zaplanowanie wszelkich działań Samorządu Gminnego, określenie głównych zadań i kierunków działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Działania te realizowano w oparciu o finansowanie (w ramach możliwości budżetowych gminy), inicjowanie, wspieranie i koordynowanie prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz promowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, a także organizację przedsięwzięć edukacyjnych i wychowawczych wobec lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej.

Gminny program miał również pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe miasta. Wskazane w programie działania ukierunkowano na poprawę stanu zabytków oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Głównym beneficjentem realizacji programu jest lokalna społeczność, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich Mieszkańców.

Na terenie Gminy Kostrzyn znajdują się 44 zabytki nieruchome, wpisane do rejestru zabytków. Są to najcenniejsze zabytki sakralne i założenia dworsko-parkowe. Natomiast

z pozostałych zabytków nieruchomych pozostają jedynie wpisy dotyczące stanowisk archeologicznych (6 wpisów).

Gmina Kostrzyn posiada także gminną ewidencję zabytków nieruchomych założoną w 2011 r. Ewidencja została przyjęta przez Burmistrza Gminy Kostrzyn poprzez włączenie kart adresowych zabytków nieruchomych do gminnej ewidencji zabytków.

W lutym 2020 r., zgodnie z założeniami Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami przystąpiono do aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków Nieruchomych. Zarządzeniem Nr 431/2021 Burmistrza Gminy Kostrzyn z dnia 26 października 2021 r. przyjęto aktualizację Gminnej Ewidencji Zabytków Nieruchomych w zakresie kart adresowych zabytków nieruchomych. Zaktualizowany wykaz kart adresowych zabytków nieruchomych, został pozytywnie zaopiniowany przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

W Gminnej Ewidencji Zabytków, zgodnie z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami powinny zostać ujęte zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. W Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Kostrzyn ujęte zostały jedynie obiekty zabytkowe wpisane do rejestru i inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, których włączenie do Gminnej Ewidencji Zabytków jest obowiązkowe. **Obecnie w 2022 r. w Gminnej Ewidencji Zabytków Nieruchomych ujętych jest 360 obiektów.**

Integralną częścią Gminnej Ewidencji Zabytków gminy Kostrzyn jest Gminna Ewidencja Zabytków Archeologicznych Gminy Kostrzyn, przyjęta Zarządzeniem Nr 458/2018 Burmistrza Gminy Kostrzyn z dnia 7 maja 2018 r. W skład Gminnej Ewidencji Zabytków Archeologicznych Gminy Kostrzyn weszły stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków (grodziska), układ urbanistyczny oraz stanowiska o własnej formie krajobrazowej. Obszar Gminy Kostrzyn znajduje się na dziesięciu obszarach AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski): 52-30, 52-31, 52-32, 53-29, 53-30, 53-31, 53-32, 54-30, 54-31, 54-32.

Na terenie gminy zostały zarejestrowane 732 stanowiska archeologiczne, osobną kategorię natomiast stanowi historyczny układ urbanistyczny wpisany do rejestru zabytków, który także podlega ochronie archeologicznej.

Obszar Gminy Kostrzyn nie jest bogaty w walory przyrodnicze. Obszary leśne stanowią zaledwie 12,6% powierzchni gminy, a jedynym jeziorem na terenie tej jednostki samorządu terytorialnego jest Jezioro Iwno, położone 3 kilometry od Kostrzyna. Niegdyś istniało Jezioro Pło, które dziś pokrywają obszary bagienne oraz ciek Strumień. Jezioro Iwno oraz pobliskie stawy wykorzystywane są jedynie jako miejsce połowu ryb.

Eksploatacja środowiska naturalnego przez człowieka doprowadziła do silnego wylesienia obszarów wysoczyznowych okolic Poznania. Spora część gatunków roślin wyginęła lub zredukowała swoje zasięgi geograficzne. Polityka leśna doprowadziła do zamiany wielogatunkowych lasów liściastych i mieszanych w zbiorowiska sosnowe. Efektem tej polityki jest fakt, że naturalne zespoły roślinne zajmują niespełna 18.5% powierzchni gminy. Największe zbiorowiska leśne znajdują się przy wschodniej granicy gminy oraz w jej południowym krańcu nieopodal wsi Węgierskie.

II 5. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

II 5. 1. OSP

W 2021 r. na terenie Gminy Kostrzyn funkcjonują 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które liczą ogółem 131 strażaków ochotników (w tym 12 kobiet) oraz 48 członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej.

Tab. 6. Stan OSP w gminie Kostrzyn.

Jednostka	Liczba strażaków ochotników ogółem	Liczba strażaków ochotników posiadających uprawnienia do udziału w akcjach gaśniczo-ratowniczych	Liczba członków MDP
OSP Kostrzyn	65 (w tym 6 kobiet)	37	26
OSP Brzeźno	34 (w tym 1 kobieta)	20	0
OSP Gułtowy	32 (w tym 5 kobiet)	22	22

Raport o stanie gminy za 2021 r.

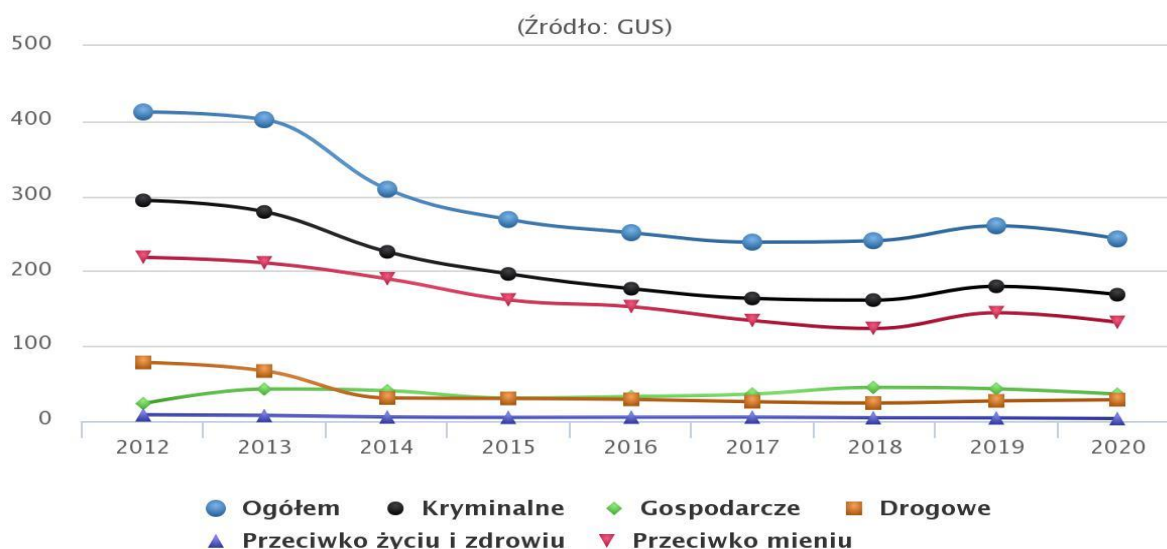
Jednostki OSP są dysponowane radiowo ze Stanowiska Kierowania Komendanta Miejskiego. Do dyspozycji jednostek OSP Gminy Kostrzyn pozostaje 6 wozów pożarniczych. Na potrzeby poprawy funkcjonowania jednostki OSP Gułtowy wykonano dokumentację projektową dla rozbudowy budynku OSP o szatnię, węzeł sanitarny oraz pomieszczenie techniczne.

II 5. 2. POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI

W 2020 roku w Gminie Kostrzyn stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 243 przestępstwa. Oznacza to, że na każdym 1000 mieszkańców odnotowano 13,04 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Gminie Kostrzyn wynosi 62,70% i jest znacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Gminy Kostrzyn najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 9,05 (wykrywalność 55%) oraz przeciwko mieniu - 7,06 (wykrywalność 40%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 1,53 (98%), o charakterze gospodarczym - 1,93 (60%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,18 (87%).

Wykres 4. Przestępstwa stwierdzone w gminie Kostrzyn w l. 2012-2020

Przestępstwa stwierdzone (oszacowanie) w gminie Kostrzyn w latach 2012 – 2020

Powyższe dane z serwisu GUS znajdują odzwierciedlenie w statystykach Komisariatu Policji w Kostrzynie i Komendy Powiatowej Policji w Poznaniu. Z danych wynika, że w Gminie Kostrzyn od lat najczęściej stwierdza się przestępstw o charakterze kryminalnym – dominuje kradzież mienia (art. 278 k.k.).

Tab.7. Przestępczość w gminie Kostrzyn w l. 2019-2021.

	2019	2020	2021
Kradzież z włamaniem	17	18	15
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	6	13	11
Pobicie	3	5	2
Uszkodzenie mienia	11	10	16
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	1	2	1
Kradzież mienia	32	33	30

Źródło: Policja

II 6. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

II 6. 1. LOKALNY TRZECI SEKTOR

W roku 2022 na terenie Gminy Kostrzyn ma siedzibę 58 organizacji pozarządowych¹.

Są to:

1. Fundacja "Rosa mundi", ul. Brzozowa 1, Brzeźno, 62-025 Kostrzyn,
2. Fundacja Baccalarius, ul. Krzywoustego 22, 62-025 Kostrzyn,
3. Fundacja Egeria, Wiktorowo 3/12, 62-025 Kostrzyn,
4. Fundacja Klub Sportowy Lokomotive, ul. Bukowa 15, Siekierki Wielkie, 62-025 Kostrzyn,
5. Fundacja na rzecz Rozwoju i Edukacji EQUUSEKO, ul. Słoneczna 2, Czerlejko, 62-025 Kostrzyn,
6. Fundacja Wychowanie w Dialogu, ul. Stefana Żeromskiego 56, 62-025 Kostrzyn,
7. Gminny Klub Sportowy w Gułtowach, ul. Kasztanowa 17, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn,

¹ Źródło: <https://www.kostrzyn.wlkp.pl/asp/stowarzyszenia-i-organizacje,38,,1>

8. Grupa Rozpoznawalni, Nowy Świat 7, 62-025 Kostrzyn,
9. Klub Motocyklowy MORDOR, ul. Grunwaldzka 18, 62-025 Kostrzyn,
10. Klub Sportowy SOKOŁY Kostrzyn, ul. Poznańska 33, 62-025 Kostrzyn,
11. Koło Gospodyń Wiejskich w Siekierkach, ul. Karalusa 1, Siekierki Wielkie, 62-025 Kostrzyn,
12. Koło Gospodyń Wiejskich w Trzeku, ul. Czereśniowa 3, Trzek, 62-025 Kostrzyn,
13. Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Brzeźnie, ul. Długa 1, Brzeźno, 62-025
14. Koło Gospodyń Wiejskich "Siedleczanki" w Siedleczku, Siedleczek 9, 62-025 Kostrzyn,
15. Kostrzyński Klub Honorowych Dawców Krwi, ul. Poznańska 20, 62-025 Kostrzyn,
16. Kostrzyński Klub Karate DO SHOTOKAN, Gwiazdowo 1/1, 62-025 Kostrzyn,
17. Kostrzyński Klub Karate SHOTOKAN KRUK, ul. Nowy Świat 1, 62-025 Kostrzyn,
18. Kostrzyński Klub Tenisowy/Klub Tenisowy Rosita, Glinka Szlachecka 10, 62-025 Kostrzyn,
19. Kostrzyńskie Klub Sportowy 1922 "Lechia" Kostrzyn, ul. Sportowa 12, 62-025 Kostrzyn,
20. Kółko Rolnicze - Zakład Usług Produkcji i Handlu Węgierskie, Węgierskie 30, 62-025 Kostrzyn,
21. Kółko Rolnicze w Kostrzynie, ul. Rolna 4, 62-025 Kostrzyn,
22. Kółko Rolnicze w Siekierkach, ul. Poznańska 37, Siekierki Wielkie, 62-025 Kostrzyn,
23. Ludowy Klub Jeździecki "ABARIA", ul. Jeździecka 1, Iwno, 62-025 Kostrzyn,
24. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników JMP S.A. - "Biedronka" w Kostrzynie, ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn,
25. Ochotnicza Straż Pożarna w Brzeźnie, ul. Długa 1, Brzeźno, 62-025 Kostrzyn,
26. Ochotnicza Straż Pożarna w Gułtowach, ul. Kasztanowa 5, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn,
27. Ochotnicza Straż Pożarna w Kostrzynie, ul. Poznańska, 39 62-025 Kostrzyn,
28. Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Kostrzynie, ul. Średzka 8, 62-025 Kostrzyn,
29. Piłkarski Klub Sportowy MARATOŃCZYK Brzeźno, ul. Długa 5, Brzeźno, 62-025 Kostrzyn,
30. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miasta i Gminy w Kostrzynie, ul. Poznańska
20. 62-025 Kostrzyn,
31. Polski Związek Działkowców - Pracowniczy Ogród Działkowy "Na Glince", ul. Mickiewicza 6, 62-025 Kostrzyn,

32. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Kostrzynie, ul. Poznańska 20, 62-025 Kostrzyn,
33. Polski Związek Wędkarski, ul. Dworcowa 5, 62-025 Kostrzyn,
34. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków - Oddział Wielkopolski - Koło nr 3 w Kostrzynie, ul. Partyzantów, 62-025 Kostrzyn,
35. Rada Rzemiosła, ul. Al. 3 Maja 6, 62-025 Kostrzyn,
36. Stowarzyszenie "Kostro", ul. Ksawerego Dunikowskiego 16, 62-025 Kostrzyn,
37. Stowarzyszenie „VITA” w Kostrzynie, ul. Liliowa 7, 62-025 Kostrzyn,
38. Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej RAZEM, Drążgowo 11, 62-025 Kostrzyn
39. Stowarzyszenie Historyczno-Kulturalne im. Hrabiego Adolfa Bnińskiego, ul. Pałacowa 8, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn,
40. Stowarzyszenie Inkubator Rozwoju Klub Kobiet Przedsiębiorczych NAMAXA, ul. Wierzbowa 4c, Czerlejko, 62-025 Kostrzyn,
41. Stowarzyszenie Kostrzyński Uniwersytet Każdego Wieku, ul. Poznańska 20, 62-025 Kostrzyn,
42. Stowarzyszenie Przyjaciół Schroniska dla Zwierząt w Skałowie, ul. Dworcowa 5, 62-025 Kostrzyn,
43. Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej AA7, ul. Półwiejska 3A/F6, 62-025 Kostrzyn,
44. Stowarzyszenie WALKA Kostrzyn, ul. Cmentarna 11, 62-025 Kostrzyn,
45. Stowarzyszenie Zwykłe Mieszkańców Sołectwa Siekierki, ul. Agrestowa 21, Siekierki Wielkie 62-025 Kostrzyn,
46. Towarzystwo Kostrzyn - Pekela, Rynek 9, 62-025 Kostrzyn,
47. Towarzystwo Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 Koło im. Józefa Wadyńskiego w Kostrzynie,
48. Uczniowski Klub Sportowy "GONIEC", ul. Piasta 1, 62-025 Kostrzyn,
49. Uczniowski Klub Sportowy "OLIMP", ul. Powstańców Wlkp. 28A, 62-025 Kostrzyn,
50. Uczniowski Klub Sportowy "Siekierki" Kostrzyn, ul. Karalusa 1, Siekierki Wielkie, 62-025 Kostrzyn,
51. Uczniowski Klub Sportowy CZERLEJNO, ul. Kostrzyńska 4, Czerlejno, 62-025 Kostrzyn,
52. Uczniowski Klub Sportowy IWA, ul. Szkolna 11, Iwno, 62-025 Kostrzyn,

53. Uczniowski Klub Sportowy MARATOŃCZYK ul. Długa 3, Brzeźno, 62-025 Kostrzyn,
54. Uczniowski Klub Sportowy VICTORIA ul. Średzka 8, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn,
55. Wielkopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych i Administracyjnych, ul. Kasztanowa 8, Gułtowy, 62-025 Kostrzyn,
56. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Poznaniu, Koło Pszczelarzy w Kostrzynie, ul. Kwiatowa, 62-025 Kostrzyn,
57. Związek Kombatantów RP i byłych Więźniów Politycznych - Koło w Kostrzynie, ul. Poznańska 20, 62-025 Kostrzyn ,
58. Związek Producentów i Eksporterów Palet Drewnianych w Polsce, ul. Średzka 68, 62-025 Kostrzyn.

Zwraca uwagę duża różnorodność form organizacyjno-prawnych lokalnego sektora (stowarzyszenia zwykle i rejestrowe, fundacje, KGW. OSP, UKS). Występują również oddziały terenowe większych struktur o zasięgu ogólnopolskim.

Ponadto należy zauważyć szeroki przekrój zagadnień, będących w zainteresowaniu wyżej wymienionych organizacji.

II 6. 2. PROGRAMY WSPÓŁPRACY Z NGO

Program współpracy Gminy Kostrzyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r. przyjęty został przez Radę Miejską Gminy Kostrzyn Uchwałą Nr XXVII/236/2020 z dnia 26 listopada 2020 r.

W dniu 28 stycznia 2021 r. Rada Miejska Gminy Kostrzyn ponownie podjęła uchwałę w przedmiotowej sprawie uwzględniając rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Wielopolskiego nr KN-I.4131.1.866.2020.3 z dnia 30.12.2020 r. w zakresie braku obowiązku publikowania jej w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Na podstawie Uchwały Nr XXXIX/348/2010 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 28 października 2010 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu przeprowadzania w Gminie Kostrzyn konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.) projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących

działalności statutowej tych organizacji, Projekt programu współpracy został poddany konsultacjom.

W Programie współpracy zapisano, iż na realizację zadań publicznych przeznaczona zostanie kwota 499.320,00 zł. Ostatecznie na zadania objęte Programem na 2021 rok przekazano kwotę 554 120,00 zł, natomiast organizacje wydatkowały w 2021 r. kwotę 553 120,00 zł.

W 2021 r. ogłoszono jeden konkurs ofert na realizację zadań ujętych w Programie współpracy. Konkurs ogłoszony został na 18 zadań. Nabór trwał w dniach od 25.01.2021 r. do 16.02.2021 r. Przekazano łącznie w trybie konkursowym kwotę 498 620,00 zł. Organizacje wydatkowały 498 620,00 zł w podziale na poszczególne rodzaje zadań:

- 1) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej 430 500,00 zł,
- 2) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym 12 000,00 zł,
- 3) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 25 000,00 zł,
- 4) wspieranie osób potrzebujących zapewnienie i dostarczenie żywności dla osób potrzebujących 6 120,00 zł,
- 5) edukacja, turystyka, działalność na rzecz seniorów 25 000,00 zł.

Na podstawie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie w 2021 r., 11 organizacji złożyło wnioski o zlecenie zadania publicznego w trybie pozakonkursowym. Przekazano łącznie w tym trybie kwotę 55 500,00 zł. Organizacje wydatkowały 54 500,00 zł w podziale na poszczególne rodzaje zadań:

- 1) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej 34 000,00 zł,
- 2) działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym 6 000,00 zł,
- 3) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych 4 000,00 zł,
- 4) podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej 10 500,00 zł.

Działania na rzecz kooperacji władz samorządu z sektorem pozarządowym są kontynuowane w roku 2022 w oparciu o Uchwałę Nr XLI/376/2021 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w m.in. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2022.

Celem głównym Programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy Kostrzyn oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy gminą Kostrzyn a ww. organizacjami.

Celami szczegółowymi Programu są:

- a) poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy Kostrzyn,
- b) racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych,
- c) otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w wykonywaniu zadań publicznych,
- d) integracja organizacji pozarządowych obejmujących zakresem działania sferę zadań publicznych,
- e) wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych oraz rozwój wolontariatu,
- f) promowanie i wzmacnianie postaw obywatelskich.

II 6. 3. ŚRODKI NA REALIZACJĘ ZADAŃ PRZEZ SEKTOR POZARZĄDOWY

Na 2022 rok w celu realizacji zadań publicznych objętych Programem współpracy przewidziane zostało 540.120,00 zł czyli wyższa kwota, aniżeli w roku ubiegłym. Środki zabezpieczone zostały w budżecie Gminy Kostrzyn na 2022 rok.

Na przestrzeni lat 2018-2021 rysuje się wyraźna i niezachwiana tendencja wzrostowa w wysokości środków przewidzianych na realizację zadań publicznych przez sektor pozarządowy.

Stale wzrasta również wysokość kwot przekazanych na realizację zadań i ogółem wydatkowanych w ramach rocznych programów współpracy Gminy Kostrzyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Stale rośnie również wysokość środków przekazywanych organizacjom co roku w trybie konkursowym.

Dowodzi to dużego zaufania, jakie władze samorządowe Gminy Kostrzyn pokładają w swoich partnerach społecznych, a także wysokiej jakości współpracy i postępującej profesjonalizacji lokalnego trzeciego sektora.

Tab. 8. Środki na realizację zadań publicznych przez ngo w gminie Kostrzyn w l. 2018-2021

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021
Kwota przewidziana w Programie rocznym na realizację zadań publicznych	463.000,- zł.	477.900,- zł.	487.000,- zł.	499.320,- zł.
Kwota przekazana na realizację zadań publicznych (ogółem)	477.100,- zł	502.055,- zł.	529.680,- zł.	554.120,- zł.
W tym kwota przekazana w trybie konkursowym	421.500,- zł	459.500,- zł.	467.220,- zł.	498.620,- zł
W tym kwota przekazana w trybie pozakonkursowym	55.600,00 zł.	42.555,- zł.	62.460,- zł.	55.500,- zł.
Kwota wydatkowana przez ngo na zadania w trybie konkursowym	421.015,- zł.	459.500,- zł	459.840,24 zł.	498.620,- zł.
Kwota wydatkowana przez ngo na zadania w trybie pozakonkursowym	55.600,- zł.	41.635,- zł.	62.037,- zł.	54.500,- zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Kostrzyn

II 6. 4. BUDŻET OBYWATELSKI

Budżet obywatelski pozostaje instytucją rozpowszechnioną w świadomości mieszkańców Gminy Kostrzyn, przyczyniając się do rozszerzania współpracy pomiędzy różnymi grupami społecznymi a instytucjami samorządowymi.

W konsultacjach społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn **na rok 2019** oddano łącznie 2 132 głosy, w tym:

- głosów ważnych: 2 018
- głosów nieważnych: 114

Ponadto złożono 16 kart do głosowania bez oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych.

W konsultacjach społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn **na rok 2020** udział wzięło łącznie 3 025 osób, oddając:

- głosów ważnych: 3025,
- głosów nieważnych: 0.

Warto podkreślić, że spośród wszystkich oddanych kart do głosowania tylko dwie zostały złożone w formie papierowej, pozostałe głosy zostały oddane w formie elektronicznej.

W 2020 i 2021 r. w Gminie Kostrzyn nie zostały przeprowadzone zostały konsultacje społeczne w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn, ze względu na stan

epidemii koronawirusa w Polsce oraz niepewną sytuację związaną z finansowaniem zadań samorządowych.

Gdyby nie tak nadzwyczajna sytuacja nie można wykluczyć dalszego wzrostu zainteresowania mieszkańców udziałem w głosowaniu na projekty do Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn, zważywszy na porównanie danych w obrębie zaledwie dwóch lat.

W głosowaniu w 2019 r. liczba oddanych głosów w zestawieniu z 2018 r. wzrosła aż o 42%. Należy również zauważyć, że w 2018 oddano 144 głosy nieważne, a już w następnym roku żaden głos nie był obciążony wadą formalną.

Należy kontynuować i rozwijać ideę Budżetu Obywatelskiego jako narzędzia do rozszerzania i ugruntowywania współpracy pomiędzy władzami Gminy Kostrzyn, a miejscową ludnością.

Tab. 9. Liczba oddanych głosów na projekty w Budżecie Obywatelskim w poszczególnych latach

	2018	2019
Liczba oddanych głosów	2 132	3025
W tym głosy ważne	2018	3025
W tym głosy nieważne	144	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Kostrzyn

Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn w sprawie przeprowadzenia na terenie Gminy Kostrzyn konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn zadania przeznaczone do realizacji w 2020 r. zostały podzielone na dwie kategorie: „zadania duże” i „zadania małe”.

W wyniku głosowania na „zadania duże” w ramach konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn **na rok 2020** oddano następującą liczbę głosów:

Tab. 10. Ranking głosowania na poszczególne projekty w budżecie obywatelskim w r. 2020 – zadania duże.

Miejsce	Tytuł zadania	Liczba oddanych głosów ważnych
1	Modernizacja gminnych stref aktywności dla dzieci i dorosłych w Gwiazdowie, Siedleczku, Węgierskim, Skałowie, Klonach, Trzeku, Czerlejnku oraz Drążgowie	1026
2	Siekierki Stadion - budowa górki saneczkowej ze zjeżdżalnią i elementami do wspinaczki	470
3	Automatyczne punkty zbierania butelek	424
4	Plaża miejska w Kostrzynie	407
5	Sieć edukacyjnych radarowych wyświetlaczy pomiaru prędkości na terenie Gminy Kostrzyn	171
6	Budowa dwóch boisk do piłki miejskiej na terenie Kostrzyna	146
7	"Łyczek wody dla ochłody" - źródło wody pitnej w Kostrzynie.	145
8	Pieszka ścieżka edukacyjna w Siekierkach Wielkich	74

Źródło: Raport o stanie Gminy Kostrzyn za 2020 r.

W wyniku głosowania na „zadania małe” w ramach konsultacji społecznych w sprawie Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn na rok 2020 oddano liczbę głosów, którą obrazuje poniższa tabela.

Tab. 11. Ranking głosowania na poszczególne projekty w budżecie obywatelskim w r. 2020 r. – zadania małe.

Miejsce	Tytuł zadania	Liczba oddanych głosów ważnych
1	Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Brzeźnie	1003
2	Doposażenie jednostki OSP Kostrzyn	764
3	Pierwszy w Kostrzynie zjazd linowy dla dzieci - tyrolka	524
4	Strefa sportu i rekreacji na boisku w Siekierkach Wielkich	465
5	Ławka multimedialna w Parku Miejskim!	132

Źródło: Raport o stanie Gminy Kostrzyn za 2020 r.

Zgodnie z przepisami regulaminu Budżetu Obywatelskiego Gminy Kostrzyn do realizacji zostały przeznaczone dwa „zadania duże” i dwa „zadania małe”, które uzyskały największą liczbę głosów.

W związku z powyższym do budżetu Gminy Kostrzyn na 2020 rok zostały wprowadzone następujące zadania:

w kategorii „zadania małe”:

1. Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej w Brzeźnie:

zakup motopompy pożarniczej oraz niezbędnej armatury oraz przekazanie zakupionego sprzętu w zakres wyposażenia jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Brzeźnie.

2. Doposażenie jednostki OSP Kostrzyn:

zakup kamery termowizyjnej FLIR K45 oraz przekazanie zakupionego sprzętu w zakres wyposażenia jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Kostrzynie.

w kategorii „zadania duże”:

1. Modernizacja gminnych stref aktywności dla dzieci i dorosłych w Gwiazdowie, Siedleczku, Węgierskim, Skałowie, Klonach, Trzeku, Czerlejniku oraz Drążgowie - zadanie zakłada modernizację istniejących gminnych obiektów poprzez doposażenie ich w elementy placu zabaw, ławki, stojak do rowerów i elementy siłowni zewnętrznych. Zakłada się realizację zadania w ośmiu lokalizacjach na terenie Gminy Kostrzyn: w Klonach, w Trzeku, w Skałowie, w Gwiazdowie, w Drążgowie, w Czerlejniku, w Węgierskim i Siedleczku.

2. Siekierki Stadion - budowa górki saneczkowej ze zjeżdżalnią i elementami do wspinaczki: projekt zakłada rewitalizację oraz zagospodarowanie terenu znajdującego się poblizu boiska w Siekierkach Wielkich, przy ulicy Szkolnej, poprzez zaprojektowanie nasypu ziemnego — górki saneczkowej. Na jednym, wydłużonym jego zboczu, przewiduje się tor do zjazdów na sankach, jabłuszkach lub oponach. Na drugim, krótszym zboczu nasypu przewidziano montaż uchwytów do wspinaczki oraz lin, umożliwiających wejście na szczyt nasypu. Na zboczu, skierowanym do wewnątrz stadionu, zaplanowano montaż zjeżdżalni, na którą dzieci będą mogły dostać się po wejściu na szczyt wzniesienia, przy pomocy lin, uchwytów lub wchodząc po samym nasypie.

II 6. 5. FUNDUSZE SOŁECKIE

W roku 2021 w ramach funduszu sołeckiego poniesiono nakłady między innymi na zakup wyposażenia do świetlic, w których organizowane są zajęcia i spotkania z mieszkańcami Gminy Kostrzyn.

Dokonano remontów tych obiektów oraz zagospodarowano tereny wokół nich, jak również zostały zakupione niezbędne elementy wyposażenia do świetlic.

Zakupione zostały także artykuły spożywcze jako poczęstunek na spotkaniach z mieszkańcami (Mikołajki, Dzień Seniora), wyposażenie na place zabaw oraz rośliny ozdobne na rabaty. Wynajęto zamki dmuchane na imprezy dla dzieci.

Wykonano remonty dróg gminnych na terenie sołectw. Zamontowano system monitoringu.

Łącznie na fundusze we wszystkich sołectwach przewidziano w 2021 r. kwotę 498 247,96 zł, z czego wydatkowano 440 823,15 zł, co stanowi 88,47 % planu.

W roku 2022 r. całościowa pula środków funduszy sołeckich jest znacznie wyższa, niż w roku poprzednim, a wynosi 604 670,45 zł. Stanowi to wzrost o 21,35%.

Najwyższa suma środków finansowych przeznaczona dla pojedynczego sołectwa w 2022 r. wynosi 50 355,63 zł i została przyznana na rzecz sołectwa Gwiazdowo, liczącego 296 mieszkańców.

Warto zauważyć, że niewiele mniejszą kwotę (46 276,83 zł) przyznano sołectwu z najmniejszą liczbą mieszkańców, liczącą bowiem 69 osób.

W poniższej tabeli został zaprezentowany szczegółowy rozkład kwot z funduszu sołeckiego wraz z podziałem środków na 21 sołectw Gminy Kostrzyn.

Tab. 12. Wysokość środków z funduszu soleckiego przypadających na sołectwa w r. 2021 i 2022.

Lp.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców danego sołectwa	Wysokość środków przypadających na dane sołectwo	
			w 2021 roku	w 2022 roku
1	Brzeźno	306	22 198,95 zł	25 479,95 zł
2	Czerlejko	369	24 962,85 zł	16 063,45 zł
3	Czerlejno	736	41 063,67 zł	28 551,64 zł
4	Drzążgowo	312	22 462,18 zł	48 391,77 zł
5	Glinka	407	26 629,96 zł	23 213,95 zł
6	Gułtowy	969	43 871,44 zł	25 026,75 zł
7	Gwiazdowo	296	21 760,23 zł	50 355,63 zł
8	Iwno	735	41 019,80 zł	26 235,29 zł
9	Jagodno	69	11 801,42 zł	46 276,83 zł
10	Sanniki	83	12 415,62 zł	13 797,44 zł
11	Siedlec	500	30 710,01 zł	13 747,09 zł
12	Siedleczek	139	14 872,42 zł	19 135,14 zł
13	Siekierki	2 319	43 871,44 zł	14 250,64 zł
14	Skałowo	132	14 565,32 zł	35 400,01 zł
15	Sokolniki	141	14 960,16 zł	16 617,36 zł
16	Strumiany	123	14 170,48 zł	50 355,63 zł
17	Tarnowo	118	13 951,12 zł	16 969,85 zł
18	Trzek	367	24 875,11 zł	15 710,96 zł
19	Węgierskie	340	23 690,58 zł	16 315,23 zł
20	Wiktorowo	296	21 760,23 zł	15 862,02 zł
21	Wróblewo	88	12 634,97 zł	29 256,62 zł
Łącznie	21	8 845	498 247,96 zł	604 670,45 zł

Źródło: UM Kostrzyn

Na mocy Uchwały nr XXIV/183/2016 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 8 września 2016 roku **powołano pierwszą w gminie Młodzieżową Radę Miejską Gminy Kostrzyn i nadano jej statut.**

Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Kostrzyn została powołana na czteroletnią kadencję (2019-2022) mocą Uchwały nr V/44/2019 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 7 lutego 2019 roku. Sformowanie Młodzieżowej Rady ma na celu umożliwienie młodemu pokoleniu czynnego udziału w rozwoju samorządności terytorialnej. Działalność Młodzieżowej Rady upowszechni ideę samorządową wśród młodzieży oraz zwiększy aktywność społeczną młodych ludzi w Gminie Kostrzyn.

Młodzieżowa Rada ma charakter konsultacyjny i jest reprezentacją młodzieży stale zamieszkałej na terenie Gminy Kostrzyn, będącej w dniu wyborów uczniami szkół ponadpodstawowych, szkół podstawowych z klas VI, VII, VIII oraz w roku szkolnym 2018/2019 z III klas gimnazjalnych, (z wyłączeniem szkół dla dorosłych oraz szkół wyższych).

Zgodnie ze swoim Statutem (§ 3) Młodzieżowa Rada realizuje swoje cele poprzez:

- 1) opiniowanie projektów uchwał Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn regulujących sprawy istotne dla środowiska młodzieżowego, w sposób uwzględniający opinie i postulaty zgłaszane przez młodzież Gminy Kostrzyn,
- 2) inicjowanie działań dotyczących życia młodych ludzi,
- 3) podejmowanie działań propagujących cele Rady, szczególnie w zakresie upowszechniania idei samorządowej,
- 4) inspirowanie i koordynowanie inicjatyw młodych ludzi,
- 5) prowadzenie działalności informacyjno-doradczej, w sprawach istotnych dla środowiska młodzieżowego,
- 6) nawiązywanie współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi organizacjami, których cele pokrywają się z celami Młodzieżowej Rady.

II 7. PROMOCJA GMINY I INFORMOWANIE MIESZKAŃCÓW

Do celów promocyjnych i informacyjnych Gmina Kostrzyn wykorzystuje różnorodne kanały komunikacyjne. Są to zarówno formy nowoczesne, jak oficjalna strona internetowa gminy www.kostrzyn.wlkp.pl, profile w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram oraz Youtube), oraz prasa tradycyjna. Gmina wydaje papierowy miesięcznik „Kostrzyńskie

ABC” w nakładzie od 1200-1400 egzemplarzy w zależności od miesiąca i dwutygodnik „Nasz Głos Poznański” w nakładzie 20 000 egzemplarzy.

Gmina Kostrzyn stara się docierać do mieszkańców poprzez System SMS-owego Powiadamiania, przekazując informacje nie tylko o ofercie kulturalnej, ale także ważne komunikaty i ostrzeżenia, np. alerty pogodowe czy związane z sytuacją epidemiczną Covid-19.

II 8. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Skala bezrobocia rejestrowanego na terenie Gminy Kostrzyn waha się w ostatnich latach, osiągając rekordowy poziom w 2020 r., co za pewne wiąże się z ogłoszonym wówczas na terenie całego kraju stanem epidemii oraz redukcjami zatrudnienia w wielu podmiotach na skutek wprowadzonych restrykcji sanitarnych ograniczających możliwości działania w licznych branżach gospodarki.

Zestawiając ze sobą lata 2018 i 2021 widać, że na przestrzeni ostatnich 4 lat bezrobocie wzrosło o 12,5% i wśród zarejestrowanych bezrobotnych zdecydowanie pod względem liczebności więcej jest kobiet niż mężczyzn.

Zwraca również uwagę bardzo wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych – w 2021 r. sięga 40%.

Tab. 13. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Kostrzyn w l. 2018-2021 (stan na 31 grudnia).

	2018	2019	2020	2021
Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Kostrzyn, w tym:	160	120	202	180
kobiety	103	73	123	105
osoby do 30 r.ż.	24	21	45	50
osoby pow. 50 r.ż.	51	40	43	40
Długotrwale bezrobotni	92	52	65	72
niepełnosprawni	6	5	7	7
Pobierający zasiłki	28	24	42	23

Osoby poszukujące pracy	0	1	5	4
--	---	---	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie analiz rocznych „Rynek pracy Poznania i powiatu poznańskiego” – PUP w Poznaniu

Jak podaje GUS² - wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Kostrzyn 2 499 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 991 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -1 508.

6,6% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Kostrzyn pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 39,7% w przemyśle i budownictwie, a 37,4% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,2% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

II 9. SENIORZY

Gmina Kostrzyn prowadzi różnorodne działania adresowane do środowiska seniorów.

W Bibliotece Publicznej działa Klub Seniora i Kostrzyński Uniwersytet Każdego Wieku.

W kalendarzu wydarzeń kulturalnych na stałe wpisane są uroczystości rozpoczęcia i zakończenia roku akademickiego dla Słuchaczy Kostrzyńskiego Uniwersytetu Każdego Wieku. Seniorzy oficjalnie, w pierwszy weekend lipca witają lato – zabawą taneczną „Seniorskie powitanie lata”. Impreza ta wpisuje się w większy cykl spontanicznych spotkań z kulturą pt. „Malinowe lato”, których organizatorem jest Urząd Miejski w Kostrzynie.

Starosta Poznański zarządzeniem Nr 85/2021 z dnia 11 października 2021 r. powołał Radę Seniorów Powiatu Poznańskiego, w której skład weszła p. Elżbieta Mielcarek - prezes Stowarzyszenia Kostrzyński Uniwersytet Każdego Wieku. Rada Seniorów jest podmiotem o charakterze inicjatywnym i opiniodawczo-doradczym Starosty Poznańskiego w sprawach dotyczących seniorów.

10 października 2018 r. podpisana została przez Burmistrza Gminy Kostrzyn umowa na dofinansowanie projektu w ramach WRPO na lata 2014-2020 pt.: „**Aktywizacja Seniorów z terenu Gminy Kostrzyn**”, który realizowany będzie w latach 2018-2021. Wartość projektu

² Więcej informacji: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Kostrzyn

to 1 025 500,80 zł (w tym wartość dofinansowania 968 875,80 zł), w ramach którego organizowane są dla 120 uczestników m.in. zajęcia sportowe, florystyczne, kulinarne, pogadanki ze specjalistami, wyjazdy do kina, teatru, na basen.

W dniu 10 lipca 2019 r. podpisana została przez Burmistrza Gminy Kostrzyn umowa na dofinansowanie projektu w ramach WRPO na lata 2014-2020 pt.: „**Niesamodzielnymają wsparcie w Kostrzynie**”, który zrealizowano w latach 2019-2021. Wartość projektu to 942.680,00 zł (w tym wartość dofinansowania 895.530,00 zł), w ramach którego organizowane będą m.in. zajęcia florystyczne, pogadanki ze specjalistami, wyjazdy do kina, teatru, na basen, świadczone będą usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usług asystenckie.

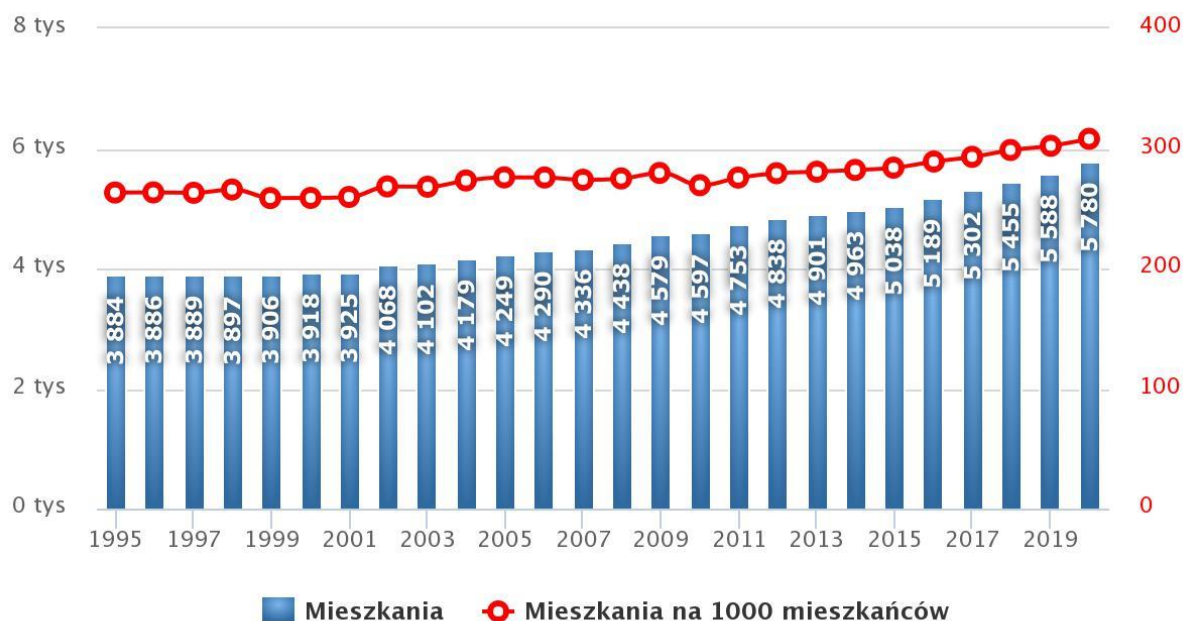
II 10. MIESZKALNICTWO

Jak podaje GUS, w 2020 roku w Gminie Kostrzyn oddano do użytku 206 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 10,98 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa wielkopolskiego (6,30%) oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski (5,77%).

Wykres 4. Liczba mieszkań w l. 1995-2020 na terenie gminy Kostrzyn.

Liczba mieszkań w latach 1995–2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

Całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Kostrzyn to 5 780 nieruchomości. Na każdym 1000 mieszkańców przypada zatem 308 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 60,2% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, 39,8% na cele indywidualne. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w Gminie Kostrzyn to 4,43 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2020 roku w Gminie Kostrzyn to 99,00 m² i jest większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 99,29% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 97,56% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 96,28% mieszkań posiada łazienkę, 88,20% korzysta z centralnego ogrzewania, a 65,90% z gazu sieciowego.

Od 2018 zmniejszyła się pula mieszkań komunalnych w zasobie Gminy Kostrzyn, podczas gdy zauważalnie rośnie liczba wniosków w sprawie przyznania lokalu komunalnego lub socjalnego, jak również liczba osób oczekujących na przyznanie mieszkania socjalnego.

Tab. 14. Gminny zasób mieszkaniowy w l. 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	108	102	104	103
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	9	12	25	18
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	2	2	3	5
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	7	6	9	10
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	0	0	6	0

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej OPS

Stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 71) rada gminy uchwała wieloletnie programy gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy. **Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Kostrzyn został uchwalony na lata 2021-2025** na mocy Uchwały Nr XXIX/264/2021 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 28 stycznia 2021 r.

Najważniejsze założenia niniejszego programu:

- w okresie objętym Programem planuje się powiększanie zasobu mieszkaniowego poprzez przejmowanie nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa lub innych podmiotów,
- określa się wysokość wydatków na remonty (na rok 2021 r. przewidziano koszt remontów na poziomie 281 970,00 zł (dotacja z budżetu Gminy i środki Zakładu Komunalnego),
- planuje się sprzedaż lokali,
- najemcy jak i stale zamieszkujące z nimi osoby pełnoletnie odpowiadają solidarnie za zapłatę czynszu,
- źródłami finansowania gospodarki mieszkaniowej są: dochody z czynszu za lokale mieszkalne i użytkowe oraz środki budżetu Gminy.

Celem Programu jest niedopuszczenie do pogorszenia stanu technicznego budynków oraz stopniowa ich modernizacja. Zarządzanie lokalami i budynkami gminnymi powierzono Zakładowi Komunalnemu w Kostrzynie.

W 2021 r. wykonano kapitalny remont 5 lokali mieszkalnych, kontynuowano remont budynku ośrodka zdrowia w Kostrzynie przy ulicy Braci Drzewieckich 1 wraz z montażem wiaty dla karetki oraz wybudowano pomieszczenia gospodarcze w Trzoku ul. Czereśniowa 3. W trzech lokalach komunalnych wykonano wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej. Na ten cel wydatkowano 318 545,55 zł. Aktualnie gminny zasób mieszkaniowy liczy 103 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 4 276,52 m². W roku 2021 r. sprzedano 1 lokal mieszkalnych w miejscowości Sanniki.

II 11. SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

II 11. 1. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania z zakresu pomocy społecznej, w myśl art. 110 ustawy o pomocy społecznej, na terenie gminy Kostrzyn realizuje **Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie (dalej: OPS)**, jako organizacyjnie wyodrębniona jednostka budżetowa, która działa na podstawie statutu, regulaminu organizacyjnego i ustawy o pomocy społecznej. Działalność ośrodka finansowana jest z budżetu państwa i budżetu gminy. Z mocy ustawy o pomocy społecznej wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone. W latach 2016-2022 OPS realizował szeroki zakres zadań, wynikających w szczególności z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy z dnia 11 luty 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Od 2020 r. w OPS jest zatrudniona stała liczba osób, która wynosi 19.

Pracownicy OPS, świetlic, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz GKRPA stale podnoszą swoje kompetencje zawodowe, m.in. biorąc udział w szkoleniach. Tego trendu nie zatrzymała epidemia koronawirusa Covid-19, ani nagła konieczność dostosowania się do pracy w nowych warunkach określanych przez liczne i zmienne w czasie ograniczenia sanitarne.

Tab. 15. Szkolenia kadry pomocy społecznej w l. 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba szkoleń w roku	6	5	5

Źródło: OPS

II 11. 2. POMOC SPOŁECZNA

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej wykazywała do 2020 r. wyraźną tendencję malejącą. Natomiast w 2021 r. tendencja ta została przełamana i nastąpił przyrost w liczbie beneficjentów przekraczający stan sprzed dwóch lat czyli sprzed epidemii Covid-19.

Tab. 16. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Kostrzyn w l. 2015-2021.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	299	729
2016	281	621
2017	282	558
2018	276	545
2019	234	415
2020	218	404
2021	258	483

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej OPS - 2021

Wskaźnik deprivacji lokalnej w Gminie Kostrzyn wyraźnie i systematycznie małał do 2020 r., aby w 2021 r. nieznacznie wzrosnąć o 5%.

Tab. 17. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Kostrzyn w l. 2016-2021

Rok	Wskaźnik
2016	1,85%
2017	1,77%
2018	1,73%
2019	1,43%
2020	1,34%
2021	1,41%

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej OPS - 2021

Liczba osób korzystających z świadczeń niepieniężnych w Gminie Kostrzyn wykazywała trend malejący, ale w efekcie nie uległa trwałym zmianom w ciągu ostatnich 6 lat, w przeciwieństwie za to do liczby beneficjentów indywidualnych korzystających ze świadczeń finansowych. Ta skala systematycznie malała, aby zatrzymać się na stałym i niezmiennym poziomie w 2020 i 2021 r.

Tab. 18. Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w l. 2016-2021

Rodzaj świadczenia	Liczba osób					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	90	85	92	77	73	89
świadczenia pieniężne	263	261	246	224	197	197

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej OPS - 2021

Liczba rodzin korzystających z świadczeń niepieniężnych stale wzrasta, podczas gdy w tym samym okresie liczba rodzin będących beneficjentami świadczeń pieniężnych wyraźnie maleje.

Tab. 19. Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin					
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
świadczenia niepieniężne	62	64	74	66	61	82
świadczenia pieniężne	256	252	233	215	186	194

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej OPS - 2021

Od 2017 r. nie ulega zmianie struktura przyczyn, dla których OPS w Kostrzynie przyznaje pomoc. Najwięcej rodzin korzysta z pomocy na skutek długotrwałej lub ciężkiej choroby. W dalszej kolejności do najczęstszych przyczyn należą:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- niepełnosprawność,

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezdomność.

Tab. 20 Powody udzielania pomocy rodzinom w l. 2017-2021

Powody	Liczba rodzin i osób w poszczególnych latach									
	2017		2018		2019		2020		2021	
	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach
ubóstwo	130	259	114	212	89	138	88	155	95	162
sieroctwo	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
bezdomność	11	11	16	16	10	10	13	14	18	19
bezrobocie	60	145	51	130	30	56	25	64	46	103
niepełnosprawność	121	212	135	257	116	192	101	172	105	164
długotrwała lub ciężka choroba	186	318	186	331	163	255	154	244	181	291
przemoc w rodzinie	1	4	2	6	3	7	0	0	1	1
potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	26	117	25	114	16	75	18	79	17	75
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem)	152	298	152	310	131	236	125	243	175	340
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	15	5	8	4	5	8	16	6	6
alkoholizm lub narkomania	11	16	8	9	8	11	7	11	9	21
zdarzenie losowe / sytuacja kryzysowa	8	20	1	3	1	4	6	20	0	0
COVID - 19	0	0	0	0	0	0	3	9	3	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej OPS w Kostrzynie.

W kolejnej tabeli przedstawiono zmiany wskaźnika pracy socjalnej w Gminie Kostrzyn, czyli wskaźnika obliczanego jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin i osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

Wskaźnik ten od 2017 stale malał, aby w 2020 zacząć rosnąć, co wiąże się z faktem, że od 2020 r. skokowo wzrosła liczba rodzin objętych pracą socjalną do poziomu przekraczającego ten, sprzed epidemii Covid-19 (tj. 2019 r.).

Tab. 21. Wskaźnik pracy socjalnej w gminie Kostrzyn w l. 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wskaźnik pracy socjalnej	33,45%	42,39%	30,88%	21,74%	15,28%	21,37%
Liczba rodzin, którym						

przyznano świadczenia	275	276	272	230	216	248
Praca socjalna ogółem	92	117	84	50	33	53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej OPS.

Od 2017 r. w gminie Kostrzyn pozostaje zatrudniony 1 asystent rodziny. Zmniejsza się za to liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Tab. 22. Praca asystenta rodziny w gminie Kostrzyn w l. 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	19	16	15	17	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej OPS.

II 11. 3. PARTNERZY LOKALNI

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie dba o nawiązywanie i prowadzenie współpracy z licznymi instytucjami, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, fundacjami, pracodawcami, działającymi w obszarze polityki społecznej w celu przeciwdziałania lub ograniczania skutków negatywnych zjawisk społecznych oraz łagodzenie skutków ubóstwa.

OPS współpracuje m.in. z:

- Ośrodkami dla osób bezdomnych,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kostrzynie,
- Komisariatem Policji w Kostrzynie,
- Lokalnym sklepem spożywczym „U Dziadka”,
- Ochotniczą Strażą Pożarną w Kostrzynie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie:
 - ✓ przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej,

- ✓ udzielanie informacji o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP,
 - ✓ OPS za pomocą korespondencji elektronicznej umawiał wizyty w PUP dla osób nieaktywnych zawodowo w celu uzyskania statusu osoby bezrobotnej,
 - ✓ pracownicy OPS utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy, przy wykorzystaniu zdalnych kanałów komunikacji głosowej lub tekstowej np.: rozmów telefonicznych i korespondencji elektronicznej, aby poradnictwo specjalistyczne było świadczone w nieprzerwany sposób nawet w okresie pandemii,
 - ✓ pozyskiwania danych z Samorządowej Elektronicznej Platformy Informatycznej SEPI, w celu wymiany informacji dotyczących osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarejestrowanych w PUP i korzystających jednocześnie z pomocy OPS w Kostrzynie, wobec których podejmowane są działania aktywizujące.
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, który od 2004 r. bierze czynny udział w dystrybucji żywności w ramach programu PEAD. Żywność jest wydawana dla osób, które zostały skierowane przez OPS w Kostrzynie z uwagi na trudną sytuację życiową tj. ubóstwo, niepełnosprawność, wielodzietność, długotrwała choroba itd. Podstawowym założeniem programu PEAD jest zagospodarowanie rezerw surowców interwencyjnych na cele pomocy społecznej i wsparcie osób najbardziej potrzebujących.
 - Spółdzielnią Socjalną „Kostrzynianka” w sprawie świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby/rodziny,
 - Poradnią Specjalistyczną IPSIS, ul. Piaski 8, w Swarzędzu w zakresie zdrowia psychicznego,
 - z Firmą „ULTRA JERZYK” oraz „Centrum Terapeutyczne Progress”, w sprawie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - Fundacją - Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej, ul. Głogowska 27 w Poznaniu. Fundacja działa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, budowaniu poprawnych relacji partnerskich oraz kompetencji rodzicielskich.

II 12. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

II 12. 1. GMINNE PROGRAMY – DOSTOSOWANIE DO ZMIAN W PRAWIE W 2022 R.

Rada Miejska Gminy Kostrzyn na mocy Uchwały Nr XXVII/238/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. przyjęła do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kostrzyn na lata 2021-2025, który stanowił kontynuację programu z lat 2016-2020.

Celem Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020 było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania, ograniczenia i usuwania następstw zażywania narkotyków.

Tak zarysowane kierunki działań znalazły kontynuację w celach Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kostrzyn na lata 2021-2025, którymi są podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania, ograniczenia i usuwania następstw zażywania narkotyków, Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Realizacja celów obu ww. Programów Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Kostrzyn przybrała w latach 2016-2021 formę następujących działań:

- 1) program „Nie narkotekom” realizowany w 3 szkołach Gminy Kostrzyn adresowany do uczniów, nauczycieli i rodziców,
- 2) program „Archipelag skarbów” w części dot. uzależnień od środków psychoaktywnych dla klas gimnazjalnych.
- 3) prowadzenie zajęć profilaktycznych i edukacyjnych w świetlicach środowiskowych, podczas biwaków profilaktycznych oraz podczas wyjazdów wakacyjnych dzieci i młodzieży.
- 4) organizowanie spektakli teatralnych, warsztatów oraz pogadanek z zakresu profilaktyki narkomanii,
- 5) zakup materiałów profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących zapobiegania narkomanii, koszt kampanii „Młodzież przeciwko uzależnieniom”
- 6) pomoc terapeutyczną, rehabilitacyjną i informacyjną świadczy Punkt Informacyjno-Konsultacyjny do Spraw Uzależnień i Przemocy w Rodzinie. Z doradztwa i pomocy

psychologa, terapeuty uzależnień, pedagoga i prawnika mogą korzystać osoby szukające i wymagające pomocy.

W ostatnim roku obowiązywania poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn - z mocą od 1 stycznia 2022 r. - weszła w życie nowelizacja prawa istotnie zmieniająca system profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom w Polsce. Od roku 2022 realizacja zadań gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom jest bowiem prowadzona na podstawie uchwalonego przez radę gminy jednego, wspólnego aktu prawa miejscowego - gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program może zostać przyjęty na maksymalnie 4 lata.

Nowelizacja wprowadziła ponadto przepis, zgodnie z którym fakultatywnym elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym³.

Władze Gminy Kostrzyn dopełniły obowiązków wynikających z przepisów przejściowych⁴ związanych z opisaną nowelizacją i przyjęły do realizacji nowy **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022** (Uchwała nr XLVII/425/2022 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 24 marca 2022 r.).

Program ten obejmuje w jednym dokumencie tematykę profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień od substancji psychoaktywnych, jak również w trosce o zapewnienie jak najlepszych warunków do ochrony zdrowia mieszkańców, uwzględniono również aspekty uzależnień behawioralnych. Jeden z celów głównych Programu zakłada ograniczenie liczby godzin spędzanych przez uczniów przed komputerem.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2027 kontynuuje i rozwija w układzie celów strategicznych zagadnienia związane z profilaktyką

³ Zgodnie z nowym brzmieniem art. 4(1) ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

⁴ Art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469).

i przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym oraz negatywnemu oddziaływaniu społecznemu nowoczesnych technologii komunikowania.

II 12. 2. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Na przestrzeni lat 2019-2021 nie uległa znaczącym wahaniom liczba przypadków osób z problemami nadużywania alkoholu, z którymi pracę podjęła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie.

Na zbliżonym poziomie w każdym roku z przedziału 2019-2021 utrzymuje się również liczba osób, które podjęły terapię uzależnień oraz liczba skierowanych do sądu wniosków w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

Szerokie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie opierają się na sprawnej współpracy z władzami samorządowymi, policją, szkołami, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, kuratorami sądowymi, a także Oddziałem Odwykowym Szpitala „Dziekanka” w Gnieźnie i Oddziałem Leczenia Uzależnień w Charcicach, Gnieźnie i Rożnowicach.

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki Uzależnień jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się problematyką przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kostrzyn.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie kontaktowali się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Jeśli takie zgłoszenia docierają do członków komisji powiadamia się Pełnomocnika Burmistrza d.s. profilaktyki uzależnień, który dalej kieruje sprawę do stosownych instytucji zgłaszając problem przemocy, a osobę poszkodowaną przemocą do stosownych specjalistów, którzy są w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym. Sprawca przemocy może również skorzystać z pomocy konsultantów Punktu. Konsultanci Punktu w okresie epidemii koronawirusa Covid-19 pracowali zarówno w systemie stacjonarnym jak i online.

Tab. 23. Działania GKRPA w Kostrzynie w l. 2019-2021.

Zadania Komisji	2019	2020	2021
1. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu – liczba wniosków	39	38	38

- liczba rozmów motywujących do podjęcia leczenia	34	37	34
- liczba osób zmotywowanych do podjęcia leczenia dobrowolnego	5	7	4
- liczba osób pozostający w trakcie leczenia dobrowolnego	9	11	12
- liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych,	3	2	2
- liczba wniosków skierowanych do sądu.	7	11	8
2. Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym	2	2	2
- liczba zaplanowanych kontroli,	2	2	2
- liczba przeprowadzonych kontroli.	2	2	2
3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:	18	21	6
- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	18	21	6
4. Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	5	6	5

Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

II 12. 3. GMINNY FUNDUSZ PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W realizacji corocznego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyła Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz jednostki organizacyjne gminy, instytucje, stowarzyszenia oraz inne podmioty spełniające warunki do realizacji zadań Programu. Środki finansowe na realizację zadań określa Rada Miejska Gminy Kostrzyn w uchwale w sprawie budżetu na dany rok. Środki te pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych a także dotacji, darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

Od 2018 r. rysuje się stała tendencja wzrostowa w wysokości środków przeznaczanych na zadania z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wyjątkiem był rok 2020, co spowodowane było nadzwyczajnymi okolicznościami sytuacji epidemicznej panujące na terenie całego kraju oraz koniecznością podjęcia w pierwszej kolejności zadań w celu przeciwdziałania szerzeniu się zarażeniom koronawirusem SARS-CoV-2.

Natomiast począwszy od 1 stycznia 2022 r. – w związku z opisaną nowelizacją systemu przeciwdziałania uzależnieniom – gminy mają obowiązek projektować wspólny program i zarazem budżet na przeciwdziałanie uzależnieniom od alkoholu, narkotyków i ewentualnie również zachowań (uzależnienia behawioralne).

Tab. 24. Wysokość środków wydatkowana ogółem na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Kostrzyn.

	2018	2019	2020	2021
Wysokość środków wydatkowana ogółem na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie Gminy Kostrzyn.	317 544,65 zł.	331 149,38 zł.	312 512,91 zł.	379 657,27 zł.

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o Raporty o stanie Gminy Kostrzyn

Decyzje dotyczące wydatków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w rocznych Programach, po uzyskaniu opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, podejmuje **Pełnomocnik Burmistrza d/s Profilaktyki Uzależnień.**

II 12. 4. DOSTĘPNOŚĆ ALKOHOLU

W latach 2019-2021 **wzrosła wartość sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlujących alkoholem w Gminie Kostrzyn.** Powiększa się tym samym pula problemów społecznych i zdrowotnych generowanych przez spożywanie alkoholu.

Wzrost kwoty w 2021 roku w stosunku do 2019 roku wyniósł **5 206 735,64 zł.** Zwiększyła się też kwota (**do 1.198,58 zł**), którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec gminy Kostrzyn.

Tab. 25 Wartość alkoholu sprzedanego w placówkach na terenie gminy na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców.

	2019	2020	2021

Wartość sprzedanego alkoholu w placówkach handlujących alkoholem w mieście	17.111.995,50	20.451.114,01	22.318.731,14
Liczba mieszkańców ogółem w poszczególnych latach	18.287	18.284	18.621
Kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu każdy mieszkaniec	935,75	1.118,52	1.198,58

Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

W 2021 roku zwiększyła się liczba osób przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kostrzyn przypadło bowiem już nie 261, a 266 osób. Jest to kolejny wskaźnik dużej dostępności alkoholu na terenie gminy. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien przypadać na 1000-1500 osób.

Tab. 26 Liczba osób na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych ogółem

	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców ogółem w poszczególnych latach	18.287	18.284	18.621
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	70	70	70
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	261	261	266

Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Od 2019 drastycznie zmalała liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.

Tab. 27 Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	2019	2020	2021
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ogółem	16	0	3
w tej liczbie OSP	0	0	0

Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

II 12. 5. ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE

Gmina Kostrzyn stale prowadzi przedsięwzięcia z zakresu profilaktyki uzależnień.

Tab. 28. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne w szkołach.

	2019	2020	2021
Liczba uczestniczących uczniów	387	127	325
Liczba uczestniczących nauczycieli	45	25	42
Liczba uczestniczących rodziców	41	21	39

Źródło: UM Kostrzyn

Dzieci i młodzież w szkołach Gminy Kostrzyn zostały objęte programami profilaktycznymi w zakresie uzależnień. Uczestniczyły również w ogólnopolskich kampaniach oraz lokalnych programach profilaktycznych. Dużą popularnością wśród dzieci i młodzieży cieszą się spektakle profilaktyczne uczące skutecznej odmowy, radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi, piętnujące kłamstwo, cwaniactwo, zazdrość. W latach 2016-2019 r. spektakle takie, o różnej tematyce odbyły się we wszystkich szkołach Gminy oraz starszych grupach przedszkolnych. Programami profilaktycznymi i edukacyjnymi objęto również rodziców uczniów wszystkich szkół. W 2018 i 2019 r. w klasach gimnazjalnych i starszych klasach podstawowych wszystkich szkół Gminy został przeprowadzony duży program profilaktyczna pt: „Archipelag skarbów” poruszający problemy uzależnień, ale także inne problemy dotyczące młodzieży w okresie dojrzewania. Programem tym zostali również objęci nauczyciele i rodzice tych uczniów.

Dzieci z grup podwyższonego ryzyka, ale także liderzy młodzieżowi uczestniczyli w różnych formach wypoczynku zimowego i letniego wzbogaconego o programy profilaktyczne. W 2018 r. obozy i biwaki odbywały się w Straduniu i Stawiskach na Kaszubach, a uczestniczyło w nim ponad 80 dzieci. 45-osobowa grupa dzieci, które z różnych względów nie chciały wyjechać uczestniczyło w półkoloniach i jednodniowych wycieczkach. W czasie ferii zimowych w części świetlic wychowawcy również organizowali taką formę spędzenia czasu wolnego. W 2018 r. na ten cel wydatkowano kwotę 81 020,00 zł.

W 2019 r. obozy i biwaki odbywały się w Straduniu na Kaszubach i Dadaju na Mazurach, a uczestniczyło w nim ponad 90 dzieci. 40-osobowa grupa dzieci, które z różnych względów nie chciały wyjechać uczestniczyło w półkoloniach i jednodniowych wycieczkach. W czasie ferii zimowych w części świetlic wychowawcy również organizowali taką formę spędzenia

czasu wolnego. W 2019 r. na ten cel wydatkowano kwotę 87 634,00 zł.

Bardzo skuteczne działania w ramach szeroko rozumianej profilaktyki prowadzi 5 świetlic środowiskowych. Uczestnicy zajęć mają wypełniony czas, rozwijają się manualnie, odrabiają zadania domowe, uczą się społecznych zachowań, organizują zabawy poprawiające sprawność fizyczną.

W 2018 i 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, uczestnicy zajęć w świetlicach zgłosili się do lokalnych konkursów. Opiekę i realizację programów w świetlicach zapewnia kadra składająca się z nauczycieli i studentów pedagogiki, dodatkowo przeszkolona w prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych.

Profilaktyka w szkołach Gminy Kostrzyn w roku 2020 w związku z panującą pandemią koronawirusa znacząco różniła się od lat poprzednich. Zdalne, w większej części zdalne nauczanie, ograniczenia w organizowaniu spotkań grupowych nie pozwoliły na prowadzenie programów.

W pierwszych 2 miesiącach 2020 roku w 3 placówkach szkolnych przeprowadzono program profilaktyczny dla klas VI–VII, nauczycieli i rodziców o tematyce uzależnień, głównie narkomanii i dopalaczy. Podobny los spotkał świetlice środowiskowe, które podjęły pracę i objęły programem działania 68 dzieci. W czasie ferii zimowych prowadzono program „Ferie w świetlicach”, z którego skorzystało 65 dzieci. W sierpniu, w czasie poluzowania obostrzeń a jednocześnie przy zachowaniu wszelkich wymogów i zasad bezpieczeństwa zostały zorganizowane kolonie letnie dla 42 dzieci w miejscowości Dadaj k/Barczewa. Koszt wypoczynku zimowego i letniego to 27 404,00 zł.

II 12. 6. PRZESTĘPCZOŚĆ ZWIĄZANA Z UŻYCIEM ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Każdego roku na terenie Gminy Kostrzyn są odnotowywane przypadki czynów zabronionych przez prawo karne, których sprawcy używali wcześniej alkohol lub inne substancje psychoaktywne. **Powinien bardzo niepokoić fakt, że zdecydowanie najczęściej – od 2019 r. – mają miejsce przypadki:**

- **spożywania napojów alkoholowych wbrew zakazom ustawowym,**
- **zakłócania porządku publicznego.**

Spożywanie napojów alkoholowych wbrew zakazom ustanowionym w przepisach Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obejmuje (art. 43¹) m.in. nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych w miejscach nielegalnej sprzedaży, spożywanie napojów alkoholowych przyniesionych przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania czy sprzedaż, podawanie i spożywania napojów alkoholowych w określonych – zakazanych - miejscach, jak np. na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników.

Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia na terenie Gminy Kostrzyn pozostaje na bardzo zbliżonym poziomie przez okres ostatnich 3 lata, wykazując przy tym niewielką, ale jednak, tendencję wzrostową.

Optymistycznym wnioskiem z analizy danych jest to, że od 3 ostatnich lat nie odnotowano żadnego przypadku zatrzymania osoby niepełnoletniej do wytrzeźwienia, ani przestępstwa popełnionego przez nieletnich pod wpływem środków odurzających.

W poniższej tabeli zaprezentowano szczegółowe dane liczbowe dotyczące odnotowanych na terenie gminy przestępstw i wykroczeń dokonanych pod wpływem alkoholu lub środków odurzających w latach 2019-2020.

Tab. 29. Przeszępstwa i wykroczenia pw. alkoholu lub środków odurzających w l. 2019-2020.

	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (powyżej 0,5 ‰ alkoholu)	24	18	13
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	10	11	7
Zakłócanie porządku publicznego	62	52	74
Spożywania napojów alkoholowych wbrew zakazom (art. 431 ustawy)	106	124	118
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	1	3	0
Przeszępstwa popełnione przez	0	0	0

nieletnich pod wpływem środków odurzających			
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	48	52	49
W tym osoby nieletnie	0	0	0

Źródło: Policja

II 12. 7. PODMIOTY WSPIERAJĄCE

W Gminie Kostrzyn stale funkcjonuje jedna grupa AA.

W 2021 roku na terenie gminy prowadziło działalność **6 świetlic**, do których uczęszczało łącznie 53 dzieci, w tym 12 dzieci z rodzin alkoholowych.

Najwięcej dzieci uczęszczało do świetlicy środowiskowej „Przyjaciele” w Drżągowie (20).

W świetlicach było zatrudnionych 12 wychowawców.

W poniższej tabeli przedstawiono przeciętną liczbę dzieci i młodzieży korzystającej z zajęć w okresie od **01.01 do 31.10.2021 r.**

Tab. 30. Świetlice środowiskowe i przeciętną liczbę dzieci i młodzieży korzystającej z zajęć w okresie od 01.01 do 31.10.2021 r.

Nazwa świetlicy	Liczba dzieci
Świetlica środowiskowa „Pod bocianim gniazdem” w Iwnie	W remoncie
Świetlica środowiskowa „Wiktoriańska” w Wiktorowie	Świetlica wiejska
Świetlica środowiskowa „Kalina” w Siedlcu	11
Świetlica środowiskowa „Chatka smurfów” w Gułtowach	12
Świetlica środowiskowa „Przyjaciele” w Drżągowie	20
Świetlica środowiskowa „Pod motylem” w Czerlejniu – od 01.09.2012 r. zawieszona działalność w związku z funkcjonowaniem świetlicy szkolnej	-
Świetlica środowiskowa „Trzekolandia” w Trzeku	10
Świetlica środowiskowa „Przy lasku” w Węgierskim	Zawieszona
Świetlica środowiskowa „Królik puchaty” w Gwiazdowie	Zawieszona
Świetlica środowiskowa „Koniczynka” w Siekierkach - zawieszona działalność w związku z funkcjonowaniem świetlicy szkolnej	-

Źródło: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

II 13. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

II 13. 1. NIEBIESKIE KARTY

Bardzo niepokoi fakt, że od 2019 roku w Gminie Kostrzyn stale wzrasta liczba wszczynanych procedur „Niebieskich Kart”. Z jednej strony może to świadczyć o narastającym problemie przemocowym w społeczności lokalnej Kostrzyna, lecz jednocześnie dowodzi to coraz wyższej świadomości na temat tego zjawisku i konieczności przeciwdziałania mu.

Na przestrzeni analizowanych trzech lat wnioski w sprawie Niebieskich Kart są sporządzane najczęściej przez Policję. Godnym podkreślenia jest fakt, że problem przemocy dostrzegają i formalnie reagują również inne instytucje publiczne, zwłaszcza Ośrodek Pomocy Społecznej. Trzecim podmiotem, po OPS, który sporządził dotąd najwięcej wniosków w procedurze Niebieskie Karty są placówki szkolno-wychowawcze.

Tab. 31. Niebieskie Karty w gminie Kostrzyn w l. 2019-2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty", w tym procedury rozpoczęte przez:	31	53	57
Policję	22	36	38
OPS	7	15	9
GKRPA	0	0	0
Placówki służby zdrowia	0	0	2
Placówki szkolno-wychowawcze	1	1	6
Inne instytucje i organizacje	0	0	2
Inne	1	1	0

Źródło: OPS i Zespół Interdyscyplinary

II 13. 2. PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY DS. UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie Gminy Kostrzyn działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie. Kilkunastoletnia działalność Punktu oraz liczba osób korzystających z pomocy potwierdza potrzebę jego istnienia. Mieszkańcy gminy wymagający pomocy i wsparcia w przedmiocie uzależnień mogą spotkać się w Punkcie z pedagogiem społecznym, psychologiem lub terapeutą uzależnień.

W ramach Punktu można skorzystać również z terapii rodzinnej, którą prowadzi wysokiej klasy specjalista. Na terapię zgłaszają się mieszkańcy Kostrzyna i innych miejscowości gminy zarówno ze wskazań Komisji jak i samodzielnie, czy za namową kolegów lub członków rodzin. Na spotkania docierają również osoby, które kontynuują terapię po odbyciu leczenia na oddziałach szpitalnych leczenia uzależnień.

Zadania Punktu:

- a) udzielanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego,
- b) udzielanie wsparcia prawnego,
- c) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- d) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy w zakresie rozładowywania napięcia, radzenia sobie ze stresem oraz rozwiązywania konfliktów,
- e) gromadzenie i udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach realizujących programy terapeutyczno-korekcyjne wobec sprawców przemocy.

Począwszy od 2019 r. rysuje się tendencja malejąca w liczbie rodzin, którym jest udzielana pomoc w Punkcie. Dotyczy to również liczby rodzin z problemem alkoholowym. Z drugiej strony wzrosła liczba osób objętych poradnictwem w obszarze przemocy i liczba sprawców.

Do bardzo niepokojących wniosków prowadzi zestawienie danych na temat liczby osób z problemem uzależnień i współuzależnieni. Podczas gdy liczba tych pierwszych wyraźnie spadła, liczba osób współuzależnionych wzrosła o 100%.

Tab. 32. Beneficjenci Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie

	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	105	71	92
W tym rodziny z problemem alkoholowym	26	14	24

Liczba osób objętych poradnictwem w obszarze przemocy	43	40	45
Liczba sprawców przemocy	7	6	9
Osoby uzależnione	18	10	8
Osoby współuzależnione	8	4	16

Zródło: OPS i Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie

W latach 2019 - 2021 do Punktu zgłaszały się osoby i rodziny, w szczególności z następującymi sprawami:

1. Prośby telefoniczne o wyjaśnienie w jaki sposób można uruchomić leczenie odwykowe,
2. Pytania o pomoc w zakresie przemocy domowej, przepisy i kontakty do instytucji,
3. Współuzależnienia,
4. Problemy relacyjne w rodzinie,
5. Problemy związane z zaburzeniami psychicznymi i chorobami psychicznymi – poradnictwo,
6. Problemy młodzieży – praca online i izolacja, która źle wpływa na rozwój psychofizyczny młodych ludzi.

II 13. 3. GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KOSTRZYN NA LATA 2016-2021

Realizując ustawowy obowiązek z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Rada Miejska Gminy Kostrzyn Uchwałą Nr XVIII/143/2016 z dnia 29 marca 2016 r. zatwierdziła Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn na lata 2016-2022.

Realizatorami Programu są: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie, Pełnomocnik Burmistrza Gminy Kostrzyn ds. Profilaktyki Uzależnień poprzez funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień oraz Przemocy w Rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz podniesienie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy oraz stosujących przemoc. Cel nadrzędny Programu zostaje osiągnięty poprzez realizację

celów szczegółowych m. in. poprzez działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przez Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzona była szeroko pojęta pomoc i wsparcie dla domniemanych ofiar przemocy w rodzinie. Osoby będące w potrzebie kierowane były do Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego oraz do terapeuty rodzinnego. W toku postępowań rodzina mogła również skorzystać z pomocy terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Poznaniu. Dzięki współpracy instytucji rodziny otrzymywały wsparcie. W momencie gdy w danej rodzinie pojawiał się problem nadużywania alkoholu, osoby te były kierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kostrzynie.

Wielopoziomowa współpraca doprowadzała do stabilizacji życia rodzinnego. W trudnych momentach gdy zagrożone było dobro jednostki sprawy kierowane były do Sądu Rodzinnego i Prokuratury. Z rodzinami przeprowadzał wywiady również Kurator Zawodowy z III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego we Wrześni. Po rozeznaniu sytuacji danej rodziny można było podjąć odpowiednią drogę wychodzenia z trudnej sytuacji.

II 13. 4. ZESPÓŁ INTERDISCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Ramy formalne do funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych w Gminie Kostrzyn wyznaczają dwa akty prawa miejscowego:

- **Uchwała NR II/15/2010 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 30 grudnia 2010 roku,**
- **Zarządzenie NR 10/2011 z dnia 04 marca 2020 r. Burmistrza Gminy Kostrzyn.**

Zespół Interdyscyplinarny odbywa od lat systematycznie po cztery posiedzenia rocznie. W 2020 r. nie przeszkodził temu ogłoszony stan epidemii koronawirusa Covid-19. W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni OPS, asystent rodziny, przedstawiciele oświaty, Policjanci, przedstawiciele służby zdrowia, pracownicy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kuratorzy sądowi.

Działania władz Gminy Kostrzyn w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przynoszą wyraźne i pozytywne skutki.

Począwszy od 2018 maleje liczba osób objętych pomocą Zespołu (o 75%), a także grup roboczych (o 74%). Maleje również liczba rodzin objęta pomocą Zespołu (o 13%) i grup roboczych (o 4%).

Na przestrzeni lat 2018-2020 wyraźnie zmniejszyła się również ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Gminy Kostrzyn – aż o 86%.

Przez przemoc w rodzinie są bezpośrednio poszkodowane zarówno dzieci, jak i osoby starsze. Np. w 2018 r. najwięcej ofiar przemocy w rodzinie było właśnie wśród dzieci. **W 2020 r. odsetek ten zmalał aż o 96,05%.**

Najczęściej osobami doznającymi przemocy zostają kobiety w 2020 r. było to, aż 88% ogólnej liczby ofiar.

Nie odnotowano dotąd ofiar przemocy w rodzinie wśród osób z niepełnosprawnością. Natomiast zdarzają się pojedyncze przypadki starsze kobiet (65+) obejmowanych pomocą ze strony Zespołu lub grupy roboczej.

Szczegółowe dane liczbowe charakteryzujące pracę Zespołu interdyscyplinarnego w latach 2018-2020 zostały ujęte zbiorczo w poniższej tabeli.

Tab. 33. Praca Zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych w l. 2018-2020

		2018	2019	2020	
Liczba posiedzeń ZI		4	4	4	
Liczba osób objętych pomocą ZI	ogółem	178	70	45	
	w tym kobiety	ogółem	53	24	22
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
		w tym starsze	0	3	2
	w tym mężczyźni	ogółem	49	22	20
		w tym niepełnosprawni	0	0	0
		w tym starsi	0	0	0
	w tym dzieci	ogółem	76	24	3
w tym niepełnosprawne		0	0	0	
Liczba rodzin objętych pomocą ZI		52	31	45	
Liczba utworzonych grup roboczych		6	31	9	
Liczba posiedzeń grup		182	142	175	
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	ogółem	178	70	47	
	w tym kobiety	ogółem	53	24	22
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
		w tym starsze	0	3	2
	w tym mężczyźni	ogółem	49	22	22
		w tym niepełnosprawni	0	0	0
w tym starsi		0	0	0	

	w tym dzieci	ogółem	76	24	3
		w tym niepełnosprawne	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych			47	31	45
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie		ogółem	178	48	25
		kobiety	53	24	22
		mężczyźni	49	0	0
		dzieci	76	24	3

Źródło: Sprawozdanie roczne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie sporządzone przez OPS i przekazane do MRiPS.

II 14. EKOLOGIA

Władze Gminy Kostrzyn podejmują działania w kierunku ochrony środowiska naturalnego.

W tym celu przyjęto do realizacji Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kostrzyn (PGN), który jest dokumentem strategicznym, określającym rozwiązania przyjęte przez Gminę Kostrzyn w zakresie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, w obszarach związanych z użytkowaniem energii w budownictwie, transporcie, energetyce, gospodarce komunalnej a także zarządzaniu gminą w latach 2015-2020.

Celem opracowania niniejszego dokumentu jest przedstawienie koncepcji działań realizowanych na terenie Gminy służących poprawie jakości powietrza na terenie Gminy Kostrzyn, redukcji emisji GHG (których emisję wyrażono w Mg CO₂e), ograniczeniu zjawiska niskiej emisji, poprzez zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnych źródeł energii (w szczególności odnawialnych źródeł energii – OZE) oraz zmniejszenie zużycia energii i poprawę efektywności energetycznej w Gminie.

Biorąc pod uwagę powyższe, **cel strategiczny PGN dla Gminy Kostrzyn został określony, jako: transformacja Gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, poprawę efektywności energetycznej, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i poprawę jakości powietrza.**

Wskazane zostały także następujące cele strategiczne

- Cel szczegółowy 1: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do 2020 r.
- Cel szczegółowy 2: zmniejszenie zużycia energii do 2020 r.
- Cel szczegółowy 3: zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych do 2020 r.

W 2019 r. Rada Miejska Gminy Kostrzyn podjęła Uchwałę Nr V/52/2019 z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie: zasad i trybu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Kostrzyn na dofinansowanie likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi, zmieniona Uchwałą Nr XVIII/164/2020 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 13 stycznia 2020 r.

Program dofinansowania likwidacji źródeł niskiej emisji i zastąpienia ich rozwiązaniami proekologicznymi w ramach **Kostrzyńskiej Kampanii Antysmogowej** z roku 2019 jest kontynuowany i obowiązywał do końca 2021 r. Program polegał na dofinansowaniu w postaci refundacji poniesionych kosztów dla likwidacji istniejącego pieca na paliwo stałe, niespełniającego wymagań jakościowych i zakupu kotła zasilanego paliwem gazowym, kotła elektrycznego lub urządzenia elektrycznego, będącego bezpośrednim źródłem energii cieplnej, kotła zasilanego olejem opałowym, kotła zasilanego paliwem stałym, w tym biomasą, spełniającego wymogi klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012, z automatycznym podajnikiem paliwa i nieposiadającym rusztu awaryjnego oraz pompy ciepła. Wysokość dopłaty to 80% wartości inwestycji jednak nie więcej niż 5 000 zł.

III DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH - WYNIKI BADAŃ WŚRÓD POPULACJI GMINY KOSTRZYN

III 1. GRUPA BADANA I METODOLOGIA BADAŃ

W drugim kwartale 2022 roku na terenie gminy Kostrzyn przeprowadzono badania ankietowe, które miały na celu zidentyfikowanie występowania i skali problemów społecznych, obejmujących w szczególności:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,

- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu,
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami,
- zagadnienia związane z relacjami w szkole i przemocą rówieśniczą.

Przedmiotem diagnozy była również jakość świadczonych przez instytucje gminne usług społecznych oraz sprawność działania w zakresie polityki socjalnej podmiotów publicznych.

W badaniu wzięli udział losowo dobrani przedstawiciele trzech lokalnych środowisk społecznych:

- dorośli mieszkańcy – **110** osób,
- dzieci i młodzież z klas 4-6 szkół podstawowych – **238** osób,
- dzieci i młodzież z klas 7-8 szkół podstawowych – **303** osoby,
- pracownicy instytucji pomocy społecznej – **9** osób.

Badania przeprowadzono za pośrednictwem ankiety online (CAWI) przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Badania zostały zlecone przez władze Gminy Kostrzyn, a pozyskane w ich efekcie wnioski istotnie przyczyniły się do opracowania celów niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027, a także dokumentów z zakresu poszczególnych sfer gminnej polityki społecznej, to jest:

- Programu Walki z Bezdomnością 2023-2027,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie 2023-2025,
- Programu Wspierania Rodziny 2023-2025.

Szczegółowa deskrypcja odpowiedzi uzyskanych od respondentów na poszczególne pytania została zawarta w odrębnym dokumencie pn. „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Kostrzyn”. Diagnoza zawiera również rekomendacje działań dla władz samorządowych.

W dalszych trzech podrozdziałach Strategii przedstawione zostały główne konkluzje z przeprowadzonych badań.

III 2. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW - WNIOSKI

- **Problematyczne zjawiska dostrzegane przez ponad połowę badanych mieszkańców Gminy Kostrzyn to⁵:**
 - ✓ problemy opiekuńczo-wychowawcze rodziców z dziećmi (65%), w tym największa liczba respondentów w porównaniu z pozostałymi zjawiskami (38%) podała, że jest to ich zdaniem problem wręcz bardzo istotny,
 - ✓ zaniedbanie rozwoju dzieci i młodzieży (63%), w tym aż 36% uważa to za problem bardzo istotny,
 - ✓ izolacja społeczna osób starszych (63%),
 - ✓ długotrwałe choroby (60%),
 - ✓ bezradność osób w prowadzeniu gospodarstwa domowego (60%),
 - ✓ niepełnosprawność (58%),
 - ✓ brak poczucia bezpieczeństwa (58%),
 - ✓ uzależnienie rodzin od różnych form pomocy społecznej (58%),
 - ✓ bieda i ubóstwo (54,5%),
 - ✓ uzależnienie od alkoholu (51%).

- **W związku z opisaną nowelizacją systemu przeciwdziałania uzależnieniom, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. - po raz pierwszy poddano analizie problematykę uzależnień behawioralnych w społeczności Gminy Kostrzyn.**

⁵ Zsumowano wyniki „raczej istotny” i „bardzo istotny”.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że dla 43,5% badanych mieszkańców Gminy Kostrzyn jest to zjawisko ważne, które występuje w populacji lokalnej (w tym dla 31% badanych jest raczej istotne, a dla 12,5% bardzo istotne).

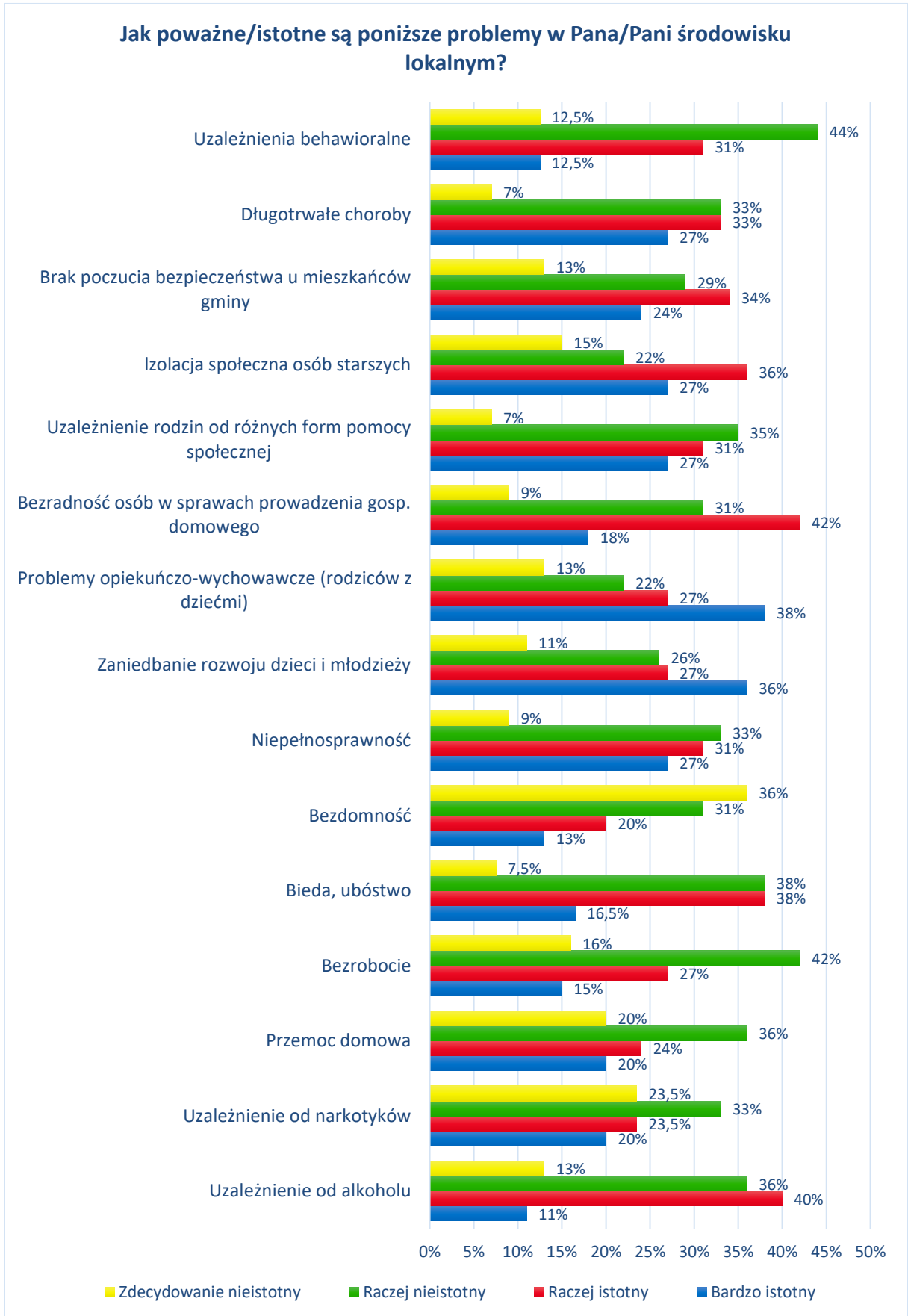
W tym kontekście należy rozpatrywać również odpowiedzi udzielone przez uczniów kostrzyńskich szkół na temat stylu i czasu, który przeznaczają na korzystanie z komputera i smartfona.

Wykonana diagnoza zagrożeń uzasadnia uwzględnienie w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych również problematyki uzależnień behawioralnych.

W ramach lokalnej polityki społecznej należy upowszechniać wiedzę wśród wszystkich grup wiekowych na temat zagrożeń związanych z rozwojem nowoczesnych technologii komunikowania, w których zakresie mieszczą się nie tylko uzależnienia od zachowań, ale również szerokie spektrum form cyberprzemocy.

Na poniższym wykresie zaprezentowano szczegółowy rozkład odpowiedzi mieszkańców.

Wykres 5. Ocena problemów społecznych przez mieszkańców gminy (2022 r.)

- **Zdaniem mieszkańców zdecydowanie szerzej występuje w populacji gminy problem uzależnienia od alkoholu, niż od dopalaczy i narkotyków.**

W opinii aż 60% badanych uzależnienie od alkoholu występuje dość powszechnie, a dla 20% jest wręcz bardzo powszechne.

Ponad połowa badanych jest zdania, że uzależnienie od dopalaczy i narkotyków jest rzadkim problemem w Gminie Kostrzyn (odpowiednio 56,5% i 58%). Niemniej, ten problem społeczny jest dostrzegany przez mieszkańców, ponieważ zdaniem łącznie 25,5% uzależnienie od dopalaczy jest dość powszechne lub bardzo powszechne, a jeszcze większa część respondentów (36,5%) uważa uzależnienie od narkotyków za dość powszechne lub bardzo powszechne.

- **Dorośli mieszkańcy wypowiedzieli się również odnośnie pracy różnych podmiotów publicznych działających w gminie na rzecz zaspokajania potrzeb społecznych.**

Największa część badanych ocenia współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych pomiędzy władzami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi jako przeciętną (42%). Tylko dla 4% współpraca jest na bardzo dobrym poziomie, a po 18% badanych stwierdziło, że współpraca jest dobra bądź bardzo dobra. Pozostałe 18% nie ma zdania.

Mieszkańcy najwyżej ocenili pracę OSP (łącznie 91%, w tym bardzo dobre aż 51%, a dobrze 40%).

W sumie 82% badanych mieszkańców ocenia pozytywnie pracę Burmistrza Gminy Kostrzyn, w tym 40% na bardzo dobrym poziomie, a 42% jako dobrze.

Ponad połowa respondentów ocenia pozytywnie również pracę radnych Gminy Miejskiej Kostrzyn (54,5%), w tym 45,5 jako dobrą, a 9% jako bardzo dobrą.

Zdaniem 42% OPS w Kostrzynie wywiązuje się dobrze lub bardzo dobrze ze swoich obowiązków wobec społeczności lokalnej.

Potrzeby w zakresie życia społecznego mieszkańców Gminy Kostrzyn są zaspokajane przez władze lokalne w opinii 75% badanych.

- **Mieszkańcy są najmniej zadowoleni z kondycji lokalnych placówek służby zdrowia. 36,5% badanych ocenia je jako dostateczne, a tyle samo za niewystarczające.**

- **Mieszkańcy są zadowoleni ze swojej sytuacji bytowej. Ponad połowa mieszkańców (po 51%) uznaje swoją sytuację materialną, jak i mieszkaniową za dobrą. W przypadku ponad 1/3 (36%) badanych ich ocena sytuacji mieszkaniowej własnej i swojej rodziny jest wręcz bardzo dobra.**

Odnosnie sytuacji materialnej gospodarstwa domowego nie sposób nie zauważyć, że 38% ocenia ją jedynie jako zadowalającą.

- **Więzy sąsiedzkie na terenie gminy są silne, a relacje należy ocenić jako pozytywne. Mieszkańcy niemal jednogłośnie twierdzą, że są zadowolenie ze swojej relacji z sąsiadami. Tak twierdzi łącznie 96% badanych, w tym blisko połowa (49%) ocenia je jako poprawną, a 47% jako bardzo dobre.**

Żaden z mieszkańców nie podał, że pozostaje w sytuacji konfliktowej z sąsiadami, a 4% stwierdziło, że nie łączą ich z sąsiedztwem żadne relacje.

- **Mieszkańcy nie uważają seniorów i osób z niepełnosprawnościami za grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.**

Ponad połowa (51%) badanych nie orientuje się w sytuacji seniorów zamieszkujących teren gminy. Niemniej nie przeszkodziło to 36% badanych ocenić sytuację seniorów jako dobrą, a 13% jak złą. Zdecydowana większość (67%) respondentów oceniła ofertę działań skierowanych do seniorów jako wystarczającą.

Ponad połowa badanych (54%) podaje, że osoby z niepełnosprawnością są akceptowane w społeczności lokalnej gminy, a jedynie 4% uważa przeciwnie. Pozostałe 42% nie ma zdania na ten temat.

Mieszkańcy wyrażają jednak odmienne obserwacje na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami na lokalnym rynku pracy.

Blisko połowa badanych (49%) nie ma wiedzy na temat możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na terenie gminy. Spośród pozostałej części najwięcej, bo 26% uważa, że osoby z niepełnosprawnością nie mają możliwości zatrudnienia, z uwagi na brak ofert pracy. 16% jest zdania, że osoby z niepełnosprawnością mogą znaleźć zatrudnienie na terenie gminy, a pozostałe 9%, że nie mają takiej szansy z powodu nastawienia pracodawców.

- **Największa część mieszkańców ocenia swoje poczucie bezpieczeństwa w gminie jako przeciętne (42%), 18% jako złe, a pozostałe 18% jako dobrze.**

- **Łącznie 51% badanych deklaruje, że zna osoby doświadczające przemocy w rodzinie lub mają w tej kwestii podejrzenie, że tak jest. Jednocześnie 69% ankietowanych podaje, że nie ma wiedzy, w jakich miejscach może uzyskać pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.**

- **Mieszkańcy nie ulegają stereotypom w różnych zagadnieniach związanych z przemocą w rodzinie. Niemal jednogłośnie mieszkańcy nie podzielają poglądów m.in. o tym, że „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych”, a „Przemoc jest tylko wtedy, gdy widać ślady na ciele ofiary” – mieszkańcy niemal jednogłośnie nie popierają tych poglądów (w obu przypadkach po 98%).**

96% badanych nie zgadza się z twierdzeniem, że „przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt nie powinien się wtrącać”.

Niemniej łącznie 87% badanych ulega stereotypowi, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.

- **Trwający od marca 2020 r. stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii nie pozostaje obojętny na kwestie wychowawcze, ani samopoczucie mieszkańców.**

Co prawda przeważa opinia rodziców (40%), że epidemia koronawirusa nie wpłynęła na zachowanie dzieci, ale z drugiej strony niewiele mniej, bo 34% zaobserwowało, że ich dzieci stały się bardziej wycofane i apatyczne.

W przypadku 4% badanych, dzieci stały się bardziej agresywne, a 2% - spokojniejsze.

Ponad połowa ankietowanych (56,5%) deklaruje, że ich samopoczucie nie zmieniło się w związku z czasowym wprowadzaniem lockdownów spowodowanych przez stan epidemii koronawirusa. Nie sposób jednak pominąć nie małej części badanych (38%), których nastrój się obniżył. U 5,5% badanych nastrój się polepszył.

- **Większość, bo 67% badanych mieszkańców, deklaruje, że brała udział w wydarzeniach kulturalno-integracyjnych organizowanych na terenie Gminy Kostrzyn w ciągu ostatniego roku. Za najczęstsze przyczyny absencji na wydarzeniach badani podawali brak zainteresowania ofertą gminy w tym zakresie (44% odpowiedzi) i brak wolnego czasu (39%).**

- **Przeważająca większość (89%) badanych mieszkańców popiera pomysł kontynuowania profilaktyki rzecz przeciwdziałania różnego rodzaju uzależnieniom.**

Z kolei za najbardziej potrzebne działania profilaktyczne respondenci uznali warsztaty profilaktyczne dla uczniów (33%), pomoc w integracji dzieci po okresie izolacji spowodowanej przez ograniczenia epidemiczne Covid-19 (25%) i organizowanie wsparcia psychologicznego dla rodzin (22%).

- **Za usługi społeczne wymagające większej uwagi w gminie mieszkańcy uznali:** lokalną opiekę zdrowotną (79% odpowiedzi), bezpieczeństwo publiczne oraz oferta edukacyjna (obie po 43% wskazań) i transport osobowy (29%).

III 3. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII UCZNIÓW - WNIOSKI

- **Jak wynika z odpowiedzi uczniów, palenie przez nich papierosów i e-papierosów jest popularne.** 6% uczniów kl. 4-6 i 19% uczniów kl. 7-8 deklaruje, że przynajmniej raz próbowało palenia papierosów.

Na pytanie o to, czy obecnie palisz papierosy, odpowiedziało pozytywnie łącznie 36% uczniów klas 4-6 oraz łącznie 40% uczniów starszych.

Co szczególnie niepokoi, łącznie zdaniem 51% uczniów starszych zakup papierosów w sklepie jest raczej lub bardzo łatwy. Tak samo uważa 18% młodszych uczniów.

- **Mocno powinien niepokoić fakt, że ponad połowa młodszych uczniów (58%) przyznała, że pierwszy raz spróbowała alkoholu w gronie rodzinnym. Może to wskazywać na utrwaloną międzypokoleniową transmisję niekorzystnych wzorców spożywania alkoholu jako niezbędnego czynnika towarzyszącego rodzinnym spotkaniom. Jest to okoliczność podawana najczęściej również przez starszych uczniów (36%).** Młodzi uczniowie podają w drugiej kolejności „inne okoliczności” (22%), ale bez ich sprecyzowania. Natomiast w przypadku uczniów z klas 7-8 są to spotkania ze znajomymi (23%). **Do jednorazowego eksperymentu z alkoholem przyznało się 66% uczniów z klas 4-6 i 60% z klas 7-8 SP. Oznacza to, że pozostałe 34% uczniów młodszych i 40% uczniów starszych**

spożywało alkohol częściej niż raz lub nadal go spożywa. W tej grupie najwięcej uczniów przyznaje się, że pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu (20% z klas 4-6, 15% z klas 7-8). Są też uczniowie, którzy zadeklarowali, że spożywają alkohol codziennie (4% z klas 4-6, 10% z klas 7-8). W starszym przedziale wiekowym jest to statystycznie aż co dziesiąty uczeń.

- Spośród uczniów, którzy deklarują doświadczenia z narkotykami lub dopalaczami najwięcej przyznaje, że przyjmuje je codzienne lub prawie codzienne (43% z klas 4-6, 69% z klas 7-8).
- Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że świadomość uczniów na temat szkodliwości substancji odurzających nieznacznie, ale rośnie wraz z wiekiem. Przy czym jednocześnie wzrasta również przekonanie o nieodłączności alkoholu od dobrej zabawy i poprawy nastroju. Szczególnie może niepokoić wskazanie, zgodnie z którym aż 26% uczniów młodszych, jak i starszych podziela szkodliwy stereotyp o tym, że dopalacze są jakoby mniej szkodliwe dla zdrowia niż narkotyki.
- Uczniowie nie są wolni od zagrożenia uzależnieniami behawioralnymi. Wśród ankietowanych uczniów są tacy, którzy deklarują, że spędzają przed komputerem w czasie wolnym od 4 do 5 godzin (12% uczniów kl. 4-6 i 13% uczniów kl. 7-8), a nawet powyżej 5 godzin (9% uczniów kl. 4-6 i 12% uczniów kl. 7-8). Ci z uczniów, którzy potwierdzają, że używają komputera, podają, że najczęściej służy im on do grania w gry. Ta forma korzystania ze sprzętu zdecydowanie dominuje w obu przedziałach wiekowych (45% uczniów kl. 4-6 i 50% uczniów kl. 7-8).
- Odpowiedzi uczniów na to, w jaki sposób zareagowaliby na tygodniowy brak dostępu do Internetu, dostarczają optymistycznych wniosków. Ponad połowa (52%) uczniów z klas 7-8 deklaruje, że w takiej sytuacji tygodnia *offline* czuliby się raczej normalnie, aczkolwiek nieco by im brakowało dostępu do sieci. Tego samego zdania jest połowa (50%) uczniów z młodszych klas. Niemniej, jest też zauważalna grupa uczniów, którzy bez dostępu do sieci czuliby się niebył komfortowo i trudno byłoby im to wytrzymać (11% uczniów kl. 4-6 i 15% uczniów kl. 7-8), a nawet odczuliby to jako swoistą tragedię (8% uczniów kl. 4-6 i 9% uczniów kl. 7-8).

- W obu grupach wiekowych badani uczniowie deklarują, że korzystają z telefonu (smartfona) zazwyczaj od 2 do 3 godzin dziennie (43% z klas 4-6, 33% z klas 7-8).

Istnieje jednak niemała grupa, która przyznaje, że używa telefonu od 4 do 5 godzin (14% z klas 4-6, 27% z klas 7-8), a nawet – co szczególnie niepokojące - powyżej 5 godzin dziennie (17% z klas 4-6 i 27% z klas 7-8).

- **Uczniowie w zdecydowanej większości nie mają wiedzy, gdzie może zwrócić się o pomoc osoba z problemem uzależnienia** (89% z klas 4-6, 81% z klas 7-8). Dotyczy to zarówno uzależnień od substancji, jak i uzależnień behawioralnych.

- **Odpowiedzi udzielone przez uczniów prowadzą do wniosku, że w ich środowisku występuje zjawisko cyberprzemocy, a jego skala wyraźnie narasta wraz z wiekiem. Największą zmianę zachodzącą wraz z wiekiem widać w przypadku nasilenia tzw. hatingu (otrzymywanie złośliwych komentarzy w Internecie). W klasach 4-6 łącznie 20% uczniów deklaruje, że zetknęło się z tym problemem osobiście lub obserwowało hejt w swoim najbliższym środowisku. Natomiast w klasach starszych (7-8 SP) już niemal połowa, bo 46% uczniów podaje, że miało styczność z hatiniem.**

- **Zjawisko wagarowania staje się częstsze z wiekiem uczniów.** Podczas gdy do opuszczenia lekcji przyznało się w sumie 25% uczniów z klas 4-6, to odsetek ten w gronie uczniów klas 7-8 wzrasta do 46%. Niemniej wagarowanie nie jest częstą praktyką – do wielokrotnych wagarów przyznało się 5% uczniów młodszych i 6% uczniów starszych klas.

Uczniowie z klas 4-6 i z 7-8 podają nudę jako główny powód wagarowania. Taki sam odsetek (11%) uczniów starszych wskazało na wagarowanie za przyzwoleniem rodziców. Jest to również w przypadku uczniów młodszych druga najczęściej podawana okoliczność (5%). Tyle samo uczniów z klas 4-6 wskazało na „inne przyczyny”, nie precyzując, co mieli na myśli.

- **Zdecydowana większość uczniów jest zadowolona z siebie i z zajęć, które wykonuje** (79% z klas 4-6, 70% z klas 7-8). **Samozadowolenie jednak widocznie maleje z wiekiem. Z podanych odpowiedzi wynika, że pozostałe odpowiednio 21% uczniów z klas 4-6 i jedna trzecia (30%) uczniów z klas 7-8 ogólnie nie jest zadowolona ze swojego życia.**

W tym kontekście należy zwrócić ponadto uwagę, na fakt, że przeważająca większość uczniów nie deklaruje potrzeby wsparcia terapeutycznego (82% z klas 4-6, 76% z klas 7-8), ale odsetek ten jednak maleje wraz z wiekiem. **Spośród uczniów, którzy zasygnalizowali potrzebę wsparcia terapeutycznego, najczęściej wskazywali na potrzebę rozmowy z psychologiem. Dotyczy to obu badanych grup wiekowych (70% z klas 4-6, 77% z klas 7-8).**

- **Ponad połowa uczniów z klas młodszych jest zadowolony z dostępnej oferty spędzania czasu wolnego w okolicy (55%). Ten stopień zadowolenia wyraźnie maleje wraz wiekiem, ponieważ z dostępnej oferty spędzania czasu wolnego jest zadowolonych 35% uczniów z klas 7-8. Z podanych w pytaniu opcji spędzania czasu wolnego najwięcej uczniów zainteresowała większa liczba obiektów sportowych (boiska, pływalnie) - (19% z klas 4-6, 25% z klas 7-8). Uczniowie zwracają również uwagę na to, że mogłoby istnieć więcej organizacji młodzieżowych, możliwości wolontariatu, ale również terenów zielonych.**

III 4. LOKALNE ZAGROŻENIA SPOŁECZNE W OPINII PRACOWNIKÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

- **Badani pracownicy są zgodni - 100% uważa za najważniejszy problem w społeczności lokalnej – uzależnienie od alkoholu. W tym dla 78% jest to problem raczej istotny, a dla pozostałych 22% bardzo istotny.**
- **Nieco niżej badani oceniają zagrożenie problemem narkomanii – łącznie dla 89% stanowi to problem istotny w społeczności lokalnej.**
- **Pozostałe zjawiska społeczne, które są istotnym zagrożeniem dla lokalnej społeczności w opinii co najmniej połowy badanych pracowników to⁶:**
 - ✓ **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (89%),**

⁶ Zsumowano odpowiedzi „raczej istotny” i „bardzo istotny”.

- ✓ Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej (89%),
- ✓ Bezradność w sprawach prowadzenia gospodarstwa domowego (89%),
- ✓ Problemy opiekuńczo-wychowawcze rodziców z dziećmi (89%),
- ✓ Niepełnosprawność (89%),
- ✓ Przemoc domowa (89%),
- ✓ Zaniechanie rozwoju dzieci i młodzieży (78%),
- ✓ Bieda, ubóstwo (78%),
- ✓ Pogorszenie kondycji psychicznej w związku z izolacją w czasie pandemii Covid-19 (67%),
- ✓ Długotrwałe choroby (67%),
- ✓ Bezrobocie (67%),
- ✓ Izolacja społeczna osób starszych (55,5%),

Tak wysokie wskazania pracowników na większość z podanych w pytaniu zjawisk społecznych może wynikać z posiadania zupełnie innej perspektywy, niż w przypadku ankietowanych mieszkańców, którzy – przypomnijmy – w zdecydowanej większości sami nie korzystali z pomocy społecznej i nie stykają się na co dzień z wyszczególnionymi problemami w takim stopniu, jak personel pomocy społecznej.

Co więcej, powyższe dowodzi dobremu rozeznaniu kadry OPS w lokalnej sytuacji społecznej i empatii w reagowaniu na zaistniałe problemy społeczności.

- **Wszyscy badani pracownicy zgadzają się co do tego, że władze Gminy Kostrzyn mają wiedzę na temat potrzeb pomocy społecznej.** Zdaniem 89% ankietowanych pracowników władze gminy realizują potrzeby zgłaszane przez OPS w Kostrzynie.
- **Pracownicy ocenili jeszcze wyżej, niż mieszkańcy działania władz Gminy Kostrzyn w celu zaspokajania potrzeb w sferze życia społecznego mieszkańców (83%).**
- **Tak samo, jak w przypadku mieszkańców, również 89% pracowników potwierdza istnienie potrzeby realizacji działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Pracownicy uznali za potrzebne tylko 3 formy profilaktyki uzależnień:** zapewnienie wsparcia psychologicznego dla rodzin (50%), warsztaty profilaktyczne dla uczniów (38%) i otwarte konsultacje z terapeutą uzależnień (12%).

IV SYTUACJA SPOŁECZNA W GMINIE - ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to heurystyczna technika analityczna, która służy uporządkowaniu zgromadzonych danych i wysnuciu wniosków do dalszego strategicznego działania w określonej sferze. W kontekście strategii rozwiązywania problemów społecznych analiza SWOT stanowi metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją.

Skrót SWOT to akronim pochodzący od czterech angielskich słów, które zarazem stanowią cztery elementy tej techniki. Są to **Strengths** (silne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (szanse), **Threats** (zagrożenia). Te pojęcia należy rozumieć w następujący sposób:

S (Strengths) – mocne strony gminy, to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).

W (Weaknesses) – słabe strony, które jeśli nie zostaną wyeliminowane bądź zniwelowane mogą hamować rozwój gminy. To konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

O (Opportunities) – szanse - czyli zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska,

T (Threats) – zagrożenia – wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.

Tab. 35. Analiza SWOT dla gminy Kostrzyn w zakresie polityki społecznej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Aktywna postawa władz gminy wobec problemów i potrzeb społeczności mieszkańców - opracowanie oraz realizowanie programów pomocowych i profilaktycznych,	1. Wyuczona bezradność w środowiskach dotkniętych bezrobociem i zjawiskami patogennymi, 2. Pasywność i bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów,

<ol style="list-style-type: none"> 2. Prowadzenie profilaktyki wśród dzieci, młodzieży ich rodziców i nauczycieli, 3. Współpraca na linii OPS, placówki oświaty, GKRPA, Policja, instytucje kultury i organizacje społeczne, 4. Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie, 5. Potencjał, zwłaszcza kadrowy, OPS w realizacji programów aktywizujących społeczność lokalną, 6. Sprawna praca OPS zapewniająca realizację systemowego wsparcia w zakresie przeciwdziałania ubóstwu, bezradności w sprawach op.-wych., potrzeby ochrony macierzyństwa, wsparcia rodzin wielodzietnych, dożywiania, zasiłków rodzinnych, 7. Niska przestępczość, 8. Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej, 9. Potencjał sektora organizacji pozarządowych, 10. Wysokie walory kulturowe, zabytki, trasy rowerowe, co sprzyja rozwojowi aktywności ruchowej i turystyki, 11. Aktywna część środowiska seniorów, 12. Wzrost liczby mieszkańców, 13. Wieloaspektowa działalność instytucji kultury, 14. Prowadzenie konsultacji społecznych i innych form partycypacji (fundusze sołectkie, budżet obywatelski, Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Kostrzyn, 15. Dostateczny dostęp do opieki przedszkolnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Postawy roszczeniowe części beneficjentów pomocy społecznej, 4. Bariery architektoniczne i społeczne utrudniające osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym, 5. Trudny dostęp do pracy osób niepełnosprawnych, 6. Brak wystarczającej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w okresie tzw. zdalnej edukacji, 7. Występowanie zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie oraz problemów z nimi związanych, 8. Łatwa dostępność do alkoholu, 9. Wzrost liczby założonych Niebieskich Kart, 10. Występowanie zjawiska bezrobocia, 11. Brak kompetencji wychowawczych u części rodziców, 12. Migracja do większych ośrodków miejskich osób młodych z potencjałem intelektualnym i zawodowym, 13. Brak mieszkań chronionych, 14. Wzrost bezrobocia i występowanie bezrobocia ukrytego (nierejestrowanego),
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość poprawy skuteczności pomocy udzielanej rodzinom, dzieciom i młodzieży dzięki koordynacji działań instytucji wspierających te grup, 2. Położenie gminy w sąsiedztwie ośrodka wojewódzkiego (Poznań), 3. Rozwój gospodarczy gminy, 4. Przystosowanie potrzeb kształceniowych do lokalnego rynku pracy, 5. Szkolenia dla kadry oświatowej, administracyjnej i pracowników 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Negatywny wpływ epidemii COVID-19 na wiele sfer życia społecznego i gospodarczego, 2. Starzenie się społeczeństwa w skali całej Polski, co będzie negatywnie oddziaływało również na rozwój gminy, 3. Choroby cywilizacyjne, 4. Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na działania społeczne,

<p>socjalnych w celu podniesienia kompetencji zawodowych,</p> <p>6. Stale poprawiająca się jakość infrastruktury placówek oświatowych oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych,</p> <p>7. Rozwój energetyki odnawialnej, w tym farm fotowoltaicznych - zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym gminy poprzez udział w inwestycjach podmiotów zewnętrznych i funduszy UE,</p> <p>8. Edukacja ekologiczna mieszkańców,</p> <p>9. Zmiany w prawodawstwie o pomocy społecznej i prawie pracy, ułatwiające elastyczne łączenie zatrudnienia z życiem rodzinnym i opieką nad dziećmi,</p> <p>10. Systematyczna likwidacja barier cyfrowych, architektonicznych i informacyjnych w przestrzeni publicznej,</p> <p>11. Możliwość pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych.</p>	<p>5. Inflacja i inne negatywne zjawiska ekonomiczne pogarszające stan domowego budżetu,</p> <p>6. Niepewna sytuacja międzynarodowa w sąsiedztwie Polski,</p> <p>7. Rozbudowany system pomocy społecznej sprzyjający utrwalaniu się pasywnych postaw na rynku pracy,</p> <p>8. Zagrożenia ze strony nowych rodzajów uzależnień (np. od Internetu, zakupów online, smartfona),</p> <p>9. Wzrost informatyzacji życia społecznego, przyspieszony wskutek epidemii Covid-19, który może spowodować zwiększenie się cyfrowego wykluczenia osób starszych,</p> <p>10. Zbyt duże obciążenie gminy obowiązkami społecznymi przy braku wsparcia ze strony państwa,</p> <p>11. Wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i domy pomocy społecznej w związku ze starzeniem się społeczeństwa.</p>
--	--

Źródło: Opracowanie własne

V CZĘŚĆ PROGRAMOWA

V 1. WIZJA I MISJA

W ramach wizji jest zawarty pożądaný obraz gminy łączący aspiracje mieszkańców i władz samorządowych we wszystkich istotnych aspektach istnienia i działania Gminy Kostrzyn jako wspólnoty. **Wizję Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2027 wyraża poniższe zdanie:**

Gmina Kostrzyn, angażując wszystkie swoje zasoby ludzkie, kulturowe i instytucjonalne, w tym mieszkańców i przedsiębiorców, jest atrakcyjnym miejscem do życia z dostępem do bogatej oferty usług edukacyjnych, socjalnych, kulturalnych i sportowych.

Misja natomiast opisuje zasady i wartości akceptowane przez podmioty realizujące Strategię oraz wyznacza przewodni sposób jej urzeczywistniania. **Misją samorządu Gminy Kostrzyn w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2027 jest:**

Kostrzyn buduje silne więzy społeczne i rodzinne, stwarzając mieszkańcom możliwości rozwoju w rzeczywistości wolnej od wykluczenia i marginalizacji społecznej.

Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wytyczonych celów strategicznych oraz uzupełniających je celów operacyjnych. Zważywszy na wnioski z przeprowadzonej diagnozy oraz ewaluacji poprzedniej Strategii z lat 2016-2022, wyznaczono następujące cele:

CEL STRATEGICZNY I:

Wspieranie rodziny i integracji społecznej mieszkańców.

- I CEL OPERACYJNY: Wsparcie rodzin w pełnieniu ich funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji społecznych, opiekuńczych i wychowawczych.

- II CEL OPERACYJNY: Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do edukacji i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju,
- III CEL OPERACYJNY: Stowarzenie warunków do integracji społecznej mieszkańców i aktywnego spędzania czasu wolnego.

CEL STRATEGICZNY II:

Zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu z powodu bezrobocia lub ubóstwa.

- I CEL OPERACYJNY: Podejmowanie działań zabezpieczająco-pomocowych dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością,
- II CEL OPERACYJNY: Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez wdrażanie działań aktywizacyjnych i rozwój przedsiębiorczości

CEL STRATEGICZNY III:

Poprawa efektywności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz w dostępie do opieki zdrowotnej.

- I CEL OPERACYJNY: Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień,
- II CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i skuteczne działanie na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie,
- III CEL OPERACYJNY: Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń związanych z rozwojem nowoczesnych technologii komunikowania,
- IV CEL OPERACYJNY: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego

CEL STRATEGICZNY IV:

Systemowe wsparcie osób z niepełnosprawnością, długotrwale chorych i osób starszych.

- I CEL OPERACYJNY: Wspieranie i aktywizowanie osób niepełnosprawnych lub dotkniętych długotrwałą chorobą,

- II CEL OPERACYJNY: Zapewnienie seniorom warunków do udziału w życiu społecznym oraz zawodowym.

CEL STRATEGICZNY V:

Zwiększenie kapitału społecznego i kompetencyjnego wspólnoty lokalnej gminy Kostrzyn

- I CEL OPERACYJNY: Rozwój sektora pozarządowego, jako silnego partnera władz samorządowych i postaw partycypacji społecznej mieszkańców,
- II CEL OPERACYJNY: Wzrost kompetencji personelu realizującego zadania w zakresie polityki społecznej.

W dalszej części Strategii przypisano do każdego z podanych celów kierunki działań oraz wskaźniki służące do ich monitorowania.

Urzeczywistnienie założonych celów nie ogranicza się wyłącznie do kompetencji podejmowanych bezpośrednio przez Ośrodek Pomocy Społecznej, ale zawiera zadania mieszczące się w zakresie działalności wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji oraz środowisk, toteż wymaga ścisłej koordynacji i kooperacji pomiędzy zainteresowanymi stronami. Dlatego w dalszej części strategii uwzględniono wyliczenie podmiotów, będących nie tylko realizatorami Strategii z mocy prawa, ale również partnerami.

Ponadto uwzględniono prognozę zmian w zakresie przedmiotowym Strategii, jej ramy czasowe i finansowe.

V 2. CELE, KIERUNKI I WSKAŹNIKI DZIAŁAŃ

Tab. 36. Cele strategiczne i operacyjne.

<p>CEL STRATEGICZNY I:</p> <p>WSPIERANIE RODZINY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW</p>
--

I CEL OPERACYJNY: Wsparcie rodzin w pełnieniu ich funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji społecznych, opiekuńczych i wychowawczych.	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie i wdrożenie systemu wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, • Wsparcie rodziny w opiece nad dziećmi w sytuacji trudności z wypełnianiem naturalnych funkcji rodziny, • Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, • Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny i dziecka, • Realizacja i kontynuacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, • Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, • Liczba osób objętych programami wczesnej interwencji, • Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, • Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, • Liczba rodzin wspierających, • Liczba klientów OPS współpracująca z rodzinami wspierającymi. • Liczba wydanych/zakupionych materiałów promocyjnych i edukacyjnych, • Liczba zorganizowanych lub współorganizowanych warsztatów, konferencji i kampanii, • Liczba wolontariuszy.
II CEL OPERACYJNY: Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do edukacji i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju.	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie czynników zagrażających prowadzeniu procesu kształcenia i wychowania, • Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. • Ubogacanie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin, dzieci i młodzieży, • Organizowanie wypoczynku, • Zapewnienie warunków do pracy świetlicy środowiskowej/placówki wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci objętych wsparciem (dożywianie, pomoc materialna dla uczniów, stypendia), • Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach profilaktyczno-edukacyjnych, • Liczba świetlic oraz dzieci z nich korzystających, • Liczba placówek wsparcia dziennego / świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie,

<p>dziennego wspierającej młodzież z rodzin dysfunkcyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie liczby uczestników olimpiad i konkursów przedmiotowych, turniejów i zawodów sportowych, • Szkolenia dla nauczycieli z zakresu pracy z uczniem zdolnym, • Wzbogacanie szkolnych bibliotek w specjalistyczne książki i czasopisma, • Realizacja programów i projektów wspierających rozwój dzieci i młodzieży, w tym Gminnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Uczniów Szkół Podstawowych oraz Szkół Ponadpodstawowych, zamieszkałych na terenie Gminy Kostrzyn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów / projektów, • Liczba uczestników olimpiad i konkursów przedmiotowych, turniejów i zawodów sportowych oraz uzyskane nagrody.
--	---

III CEL OPERACYJNY: Stowarzenie warunków do integracji społecznej mieszkańców i aktywnego spędzania czasu wolnego

Kierunki działania	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie i poszerzenie oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia, • Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, • Koordynacja nad klubami piłkarskimi, • Wykorzystanie potencjału sportowego i kulturalnego gminy do jej promocji, • Inicjowanie, promowanie i wspieranie wydarzeń sprzyjających integracji społeczności lokalnej (m.in. festynów, pikników, imprez kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych i sportowych), • promowanie idei samopomocy sąsiedzkiej i wolontariatu, • Realizacja celów Strategii Rozwoju Sportu, Rekreacji i Turystyki w Gminie Kostrzyn na lata 2018-2024. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych wydarzeń, • Przybliżona liczba uczestników wydarzeń, • Liczba wolontariuszy, • Liczba współpracujących partnerów społecznych, • Wysokość wydatkowanych środków, • Liczba zawodów sportowych z udziałem mieszkańców gminy oraz uzyskane nagrody, • Liczba zmodernizowanych i wybudowanych obiektów, • Liczba przeglądów, festiwali, konkursów z udziałem mieszkańców i uzyskane nagrody.

CEL STRATEGICZNY II:

Zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu z powodu bezrobocia lub ubóstwa

I CEL OPERACYJNY: Podejmowanie działań zabezpieczająco-pomocowych dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno-bytowej, w tym osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością

Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc finansowa i rzeczowa oraz poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w trudnej sytuacji materialno-bytowej, • Praca socjalna z osobami i rodzinami w trudnej sytuacji materialno-bytowej, • Udzielanie pomocy finansowej, usługowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku/ dożywiania) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej, • Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie/ ulepszenie bazy lokali socjalnych i komunalnych, • Promowanie idei samopomocy i wolontariatu sąsiedzkiego, • Organizowanie i wspieranie akcji charytatywnych na rzecz osób ubogich i bezdomnych, • Zapewnienie miejsc tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych, • Zapewnienie miejsc w noclegowni lub ogrzewalni. • Realizowanie celów Programu Walki z Bezdomnością. • Opracowywanie i wdrażanie działań mających na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich (w tym organizowanie i finansowanie dożywiania w szkołach, zapewnianie odzieży i wyposażenia w przybory szkolne, rozwijanie oferty 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin/osób korzystających z systemu pomocy społecznej z powodu ubóstwa, • Liczba rodzin/osób objętych pracą socjalną, • Liczba rodzin/osób korzystających z dodatków mieszkaniowych, • Liczba wolontariuszy, • Liczba dzieci z rodzin ubogich, którym zorganizowano wypoczynek w czasie ferii letnich i zimowych, • Liczba dzieci z rodzin ubogich, które dożywiano w trakcie nauki w szkole, • Liczba akcji i wydarzeń charytatywnych, • Liczba osób bezdomnych, którym udało się wyjść z bezdomności, • Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie gminy, • Liczba wyremontowanych lokali socjalnych i komunalnych, • Liczba rodzin/osób korzystających z mieszkań socjalnych i komunalnych, • Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie tymczasowego schronienia w schronisku/ noclegowni/ ogrzewalni, • Liczba współpracujących organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych.

<p>spędzania czasu wolnego i wypoczynku w czasie ferii i w okresie letnich wakacji),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie i rozwijanie kooperacji z podmiotami trzeciego sektora, które działają na rzecz osób ubogich, bezrobotnych i bezdomnych. 	
II CEL OPERACYJNY: Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez wdrażanie działań aktywizacyjnych i rozwój przedsiębiorczości	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Udostępnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego, • Promowanie przedsiębiorczości, w tym poprzez poradnictwo w zakresie działalności gospodarczej, • Treningi edukacji finansowej z mieszkańcami najbardziej oddalonymi od rynku pracy, rozeznane przez OPS, • Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji życiowej, • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych, • Promowanie idei wolontariatu wśród osób bezrobotnych jako metody pozyskiwania umiejętności i doświadczenia, w tym zawodowego. • Realizacja programów i projektów • Udzielanie porad ws. założenia działalności gospodarczej i działalności nierejestrowej, • Podejmowanie działań w kierunku nawiązania współpracy z nowymi inwestorami w celu utworzenia miejsc pracy, (m.in. poprzez promocję gminy, przygotowywanie i oferowanie terenów 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu, • Liczba osób bezrobotnych, w tym objętych pomocą finansową OPS, bezrobotnych długoterminowych, bez wykształcenia średniego, poniżej 25 r.ż., kobiet i niepełnosprawnych, • Liczba wolontariuszy wśród osób bezrobotnych, • Liczba realizowanych programów / projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych, • Liczba usług wspierających aktywizację zawodową, • Liczba i nakład materiałów edukacyjno-informacyjnych, • Liczba udzielonych porad, • Liczba uczestników treningów, • Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu, • Liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego, • Liczba warsztatów i spotkań oraz uczestników, • Liczba organizacji współpracujących, • Liczba działań i inicjatyw podjętych wspólnie z partnerami społecznym, w tym ngo,

<p>pod działalność gospodarczą, ulgi podatkowe dla inwestorów i pracodawców),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie nowatorskich form zatrudnienia socjalnego / subsydiowanego (prace społecznie użyteczne, spółdzielnie socjalne itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób bezrobotnych biorących udział w pracach społecznie użytecznych, interwencyjnych, robotach publicznych.
--	--

**CEL STRATEGICZNY III:
POPRAWA EFEKTYWNOŚCI W ZAKRESIE
PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ W DOSTĘPIE DO OPIEKI
ZDROWOTNEJ**

I CEL OPERACYJNY: Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień

Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań profilaktycznych oraz upowszechnianie wiedzy związanej z mechanizmami uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych od używania nowych technologii, • Monitorowanie problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych na terenie gminy, • Zapewnianie uczniom i osobom dorosłym alternatywnych form spędzania wolnego czasu, • Wzrost dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub środków odurzających, • Zapewnienie warunków do dalszej pracy GKRPA, Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie i grup samopomocowych, • Ograniczanie dostępności do zakupu alkoholu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień, • Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych, konkursów, akcji edukacyjnych, • Wysokość przeznaczonych środków, • Liczba opinii wydanych przez biegłych na okoliczność postępowania ws. leczenia odwykowego, • Liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe, • Liczba posiedzeń GKRPA, • Liczba postanowień opiniujących wydanych przez GKRPA, • Liczba powołanych grup roboczych, • Liczba beneficjentów porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, • Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez GKRPA oraz inne służby, • Liczba i nakład zakupionych publikacji specjalistycznych.

<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie instytucji, podmiotów, stowarzyszeń i osób fizycznych prowadzących działania z zakresu profilaktyki uzależnień, • Kontynuacja realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kostrzyn, w tym rozważenie przygotowania programu na 4 lata, obejmującego problematykę uzależnień behawioralnych. 	
II CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i skuteczne działanie na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie warunków do pracy i koordynacja działań lokalnych podmiotów w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Prowadzenie działań pomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie, • Prowadzenie działań interwencyjnych, edukacyjnych i korekcyjnych wobec sprawców przemocy, • Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej w zakresie rozpoznawania oraz reagowania na zjawisko przemocy w rodzinie, • Edukacja osób działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Realizowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kostrzyn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy, • Liczba zrealizowanych akcji i przedsięwzięć informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych, • Liczba i nakład rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych, • Liczba założonych Niebieskich Kart, • Liczba interwencji domowych z powodu zgłoszenia przypadku przemocy w rodzinie, • Liczba rodzin/osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego/ Grup Roboczych, • Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i programami korekcyjno-edukacyjnymi, • Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, • Liczba powołanych Grup Roboczych, • Uruchomienie punktu terapeutyczno-mediacyjnego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy

III CEL OPERACYJNY: Upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń związanych z rozwojem nowoczesnych technologii komunikowania	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego czasu w trybie offline, • Działania informacyjno-edukacyjne adresowane do wszystkich grup wiekowych nt. zagrożeń łączących się z używaniem i nadużywaniem nowoczesnych technologii (m.in. cyberprzemoc, oszustwa internetowe, stalking, wyłudzenie danych, fonoholizm), • Upowszechnianie informacji na temat zasad BHP w pracy zdalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych programów, akcji i kampanii informacyjnych oraz profilaktyczno-edukacyjnych, • Wysokość wydatkowanych środków, • Liczba opracowanych materiałów informacyjno-edukacyjnych, • Liczba osób objętych działaniami.
IV CEL OPERACYJNY: Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zdrowego trybu życia, w tym poprzez lokalne wydarzenia, akcje i przedsięwzięcia, • Prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, • Poprawa dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych, • Umożliwienie mieszkańcom udziału w profilaktycznych programach zdrowotnych, • Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie ochrony zdrowia, • Podnoszenie kompetencji kadr medycznych i innych specjalistów uczestniczących w realizacji działań profilaktycznych na rzecz opieki psychiatrycznej, • Rozwijanie odpowiedzialnej polityki informacyjnej na temat zachowań samobójczych i depresyjnych oraz czynników ryzyka, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi, • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, • Liczba zrealizowanych programów zdrowotnych.

<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie dostępu osobom w kryzysie psychicznym do konsultacji (w tym telefony wsparcia i zaufania, poradnie internetowe, infolinie i linie wsparcia), dostosowanej do potrzeb osób w różnym wieku, • Rozwój kompetencji pracowników ochrony zdrowia, pracowników oświaty, pomocy społecznej, służb mundurowych, osób duchownych i innych grup zawodowych, jeśli chodzi o wczesne wykrywanie symptomów zachowań samobójczych oraz podejmowania interwencji wobec osób przejawiających zachowania samobójcze. • Utworzenie środowiskowego domu pomocy dla osób psychicznie chorych. 	
--	--

**CEL STRATEGICZNY IV:
SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ, DŁUGOTRWALE
CHORYCH I OSÓB STARSZYCH**

I CEL OPERACYJNY: Wspieranie i aktywizowanie osób niepełnosprawnych lub dotkniętych długotrwałą chorobą

Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców na temat problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób ze szczególnymi potrzebami, • Pomoc finansowa i rzeczowa dla osób niepełnosprawnych oraz dotkniętych długotrwałą chorobą, a także ich rodzin i opiekunów faktycznych, • Zapewnienie możliwości korzystania z usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych, • Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego dla osób niepełnosprawnych – zapewnienie dostępu do edukacji i 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób niepełnosprawnych/ długotrwałe chorych, którym udzielono wsparcia w formie usług opiekuńczych, • Liczba stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych, • Liczba i zakres zlikwidowanych barier, • Liczba zrealizowanych inicjatyw, programów, projektów i wydarzeń, w tym podjętych we współpracy z partnerami społecznymi, • Liczba organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, ze szczególnymi potrzebami i przewlekle chorym;

<p>wydarzeń kulturalnych, imprez środowiskowych i integracyjnych, wycieczek i zajęć,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja barier w przestrzeni publicznej m.in. architektonicznych, komunikacyjnych cyfrowych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym i osobom ze szczególnymi potrzebami pełne funkcjonowanie w życiu społecznym, • Angażowanie wolontariuszy, • Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych w celu aktywizacji zawodowej, • Promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym w warunkach pracy chronionej, • Współpraca z sektorami państwowymi, prywatnymi i organizacjami pozarządowymi w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej dostępu do usług społecznych i informacji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wolontariuszy, • Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych.
<p>II CEL OPERACYJNY: Zapewnienie seniorom warunków do udziału w życiu społecznym oraz zawodowym</p>	
<p>Kierunki działań</p>	<p>Wskaźniki</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zwiększanie dostępności do usług opiekuńczych, włączając w to pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację i pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych, • Udzielanie wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej, • Udzielanie wsparcia osobom spełniającym kryteria ustawowe do pobytu w mieszkaniach chronionych lub środowiskowym domu samopomocy, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców, • Liczba osób starszych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej, • Liczba osób starszych objętych usługami wspomagającymi, • Liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej • Liczba świadczeń medycznych realizowanych w miejscu zamieszkania, • Liczba zrealizowanych programów / projektów kierowanych do seniorów. • Liczba wolontariuszy,

<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie seniorów asystenturą osób starszych, • Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, • Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych – (działania edukacyjne, kulturalne, integracyjne i rekreacyjne, m.in. w ramach placówek kulturalnych oraz we współpracy z trzecim sektorem), • Wspieranie dalszego funkcjonowania klubu seniora i UKW, • Realizacja programów / projektów aktywizujących seniorów i budujących pozytywny wizerunek osób starszych wśród społeczności lokalnej, • Popularyzacja aktywnego modelu starzenia się i aktywnej starości, sprzyjających jak najdłuższemu zachowaniu sprawności i samodzielności w życiu społecznym oraz zawodowym, • Podjęcie starań w celu powołania Gminnej Rady Seniorów, • Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, pracowników instytucji i wolontariuszy w zakresie wspierania osób starszych, • Doradztwo dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań podjętych na rzecz seniorów, w tym wspólnie z organizacjami pozarządowymi, • Wysokość przeznaczonych środków, • Liczba i nakład rozpowszechnionych materiałów informacyjnych, • Liczba organizacji współpracujących, • Powołanie Gminnej Rady Seniorów.
---	--

**CEL STRATEGICZNY V:
ZWIĘKSZENIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO
I KOMPETENCYJNEGO WSPÓLNOTY LOKALNEJ
GMINY KOSTRZYN**

I CEL OPERACYJNY: Rozwój sektora pozarządowego, jako silnego partnera władz samorządowych i postaw partycypacji społecznej mieszkańców

Kierunki działań	Wskaźniki
-------------------------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Angażowanie mieszkańców w rozwiązywanie problemów gminy poprzez konsultacje społeczne i kampanie informacyjne nt. partycypacji społecznej, zwłaszcza wśród młodzieży, • Dalsze prowadzenie działań w ramach budżetu obywatelskiego i funduszy sołeckich, • Zapewnienie warunków do dalszej pracy Młodzieżowej Rady Gminy, • Promowanie wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej, • Dalsza współpraca samorządu z ngo, w szczególności w ramach powierzanych do realizacji zadań publicznych oraz wsparcia pozafinansowego, w tym doradztwo, • Podjęcie starań w kierunku powołania Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego lub tematycznych komisji dialogu obywatelskiego, • Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu i rozwijaniu w gminie organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społecznych inicjatyw nieformalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów trzeciego sektora działających na terenie gminy, • Liczba nowozałożonych w gminie podmiotów trzeciego sektora, • Liczba podmiotów trzeciego sektora realizujących zadania powierzone przez samorząd, • Liczba zadań zrealizowanych przez podmioty trzeciego sektora na zlecenie władz samorządu, • Wysokość środków przeznaczonych dla NGO na realizację powierzonych zadań, • Liczba wolontariuszy, • Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych i innych form partycypacji, • Liczba uczestników w ww. działaniach, • Liczba materiałów promocyjno-informacyjnych, • Liczba warsztatów i konferencji, kampanii, • Liczba udzielonych porad ws. założenia, prowadzenia i finansowania ngo/inicjatyw nieformalnych, • Liczba i rozmiar inicjatyw realizowanych w ramach budżetu obywatelskiego i funduszy sołeckich.
II CEL OPERACYJNY – Wzrost kompetencji personelu realizującego zadania w zakresie polityki społecznej	
Kierunki działań	Wskaźniki
<ul style="list-style-type: none"> • monitoring i gromadzenie informacji nt. potrzeb szkoleniowych, • organizowanie lub umożliwienie udziału w specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach (w szczególności pracownikom socjalnym, radnym, sołtysom, członkom ZI i GKRPA), 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń i innych wydarzeń, • Liczba uczestników, • Liczba i zakres uzyskanych certyfikatów specjalistycznych, • Liczba zakupionych publikacji książkowych, elektronicznych lub periodyków.

<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie lub udział w wizytach studyjnych w celu wymiany doświadczeń zawodowych, • zakup/subskrypcja fachowej literatury przedmiotu/czasopism branżowych. 	
---	--

Źródło: Opracowanie własne

V 3. PROGNOZA ZMIAN SPOŁECZNYCH

W związku z realizacją działań przyporządkowanych do celów strategicznych oraz operacyjnych w niniejszej Strategii prognozuje się, że w perspektywie lat 2023-2027 w Gminie Kostrzyn zajdą następujące trwale zmiany społeczne:

W ramach celu strategicznego I:

WSPIERANIE RODZINY I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW

- poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo-wychowawczych i trwałe przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci,
- ubogacenie oferty kulturalnej, edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej,
- zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży w czasie wolnym od nauki poprzez rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności,
- pogłębienie więzi oraz relacji rodzinnych i sąsiedzkich.

W ramach celu strategicznego II:

ZAPOBIEGANIE I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU Z POWODU BEZROBOCIA LUB UBÓSTWA

- Poprawa sytuacji bytowej osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego oraz obarczonych ryzykiem wykluczenia społecznego,
- Zmniejszenie się liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- Redukcja skali bezrobocia oraz związanych z nim problemów społecznych,

- Zmniejszenie skali zjawiska bezdomności na terenie gminy,
- Wzrost liczby inwestorów i podmiotów gospodarczych zarejestrowanych lub prowadzących działalność na terenie gminy,

W ramach celu strategicznego III:

POPRAWA EFEKTYWNOŚCI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ W DOSTĘPIE DO OPIEKI ZDROWOTNEJ

- podwyższenie świadomości mieszkańców na temat profilaktyki zdrowotnej, w tym o zagrożeniach i sposobach przeciwdziałania uzależnieniom,
- lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej i z zakresu zdrowia psychicznego,
- Pogłębienie świadomości społecznej w zakresie rozpoznawania zjawiska przemocy w rodzinie oraz adekwatnego reagowania na nie,
- Zredukowanie występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz związanych z tym problemów,
- Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie rozpoznawania ryzyka związanego z korzystaniem z Internetu i innych nowoczesnych technologii komunikowania oraz zapobiegania tym zagrożeniom.

W ramach celu strategicznego IV:

SYSTEMOWE WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ, DŁUGOTRWALE CHORYCH I OSÓB STARSZYCH

- zwiększenie udziału seniorów oraz osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- społeczeństwo nastawione na integrację między pokoleniami,
- utrwalenie wizerunku osoby starszej osób z niepełnosprawnością wolnego od negatywnych stereotypów,
- likwidacja barier w przestrzeni publicznej, zwłaszcza w wymiarze architektonicznym,
- wyższy udział osób z niepełnosprawnością w rynku pracy.

W ramach celu strategicznego V:

ZWIĘKSZENIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I KOMPETENCYJNEGO WSPÓLNOTY LOKALNEJ GMINY KOSTRZYN

- lepiej rozwinięty i sprofesjonalizowany sektor organizacji pozarządowych, jako istotny partner władz samorządu w zaspokajaniu potrzeb społecznych wspólnoty lokalnej,
- rozwój nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego na poziomie gminy,
- pogłębienie zainteresowania, poczucia odpowiedzialności i identyfikacji mieszkańców z gminą Kostrzyn,
- przyrost kompetencji wśród pracowników pomocy społecznej i pozostałej kadry zajmującej się działaniami w zakresie polityki społecznej,
- Bardziej efektywna współpraca lokalnego samorządu z trzecim sektorem,

V 4. HARMONOGRAM REALIZACJI

Tab. 37. Harmonogram realizacji Strategii na lata 2023-2030.

Lp.	Etap realizacji	Perspektywa czasowa
1.	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Gminy Kostrzyn w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027.	Do 31.12.2022 r.
2.	Upowszechnienie tekstu Strategii na stronie www, przekazanie tekstu dokumentu realizatorom.	Niezwłocznie po uchwaleniu
3.	Realizacja przyjętych zadań przez podmioty odpowiedzialne.	01.01.2023-31.12.2027
4.	Stały monitoring wdrażania działań i modyfikacje w razie zmian regulacji prawnych lub narastania poszczególnych problemów społecznych.	01.01.2023-31.12.2027
5.	Końcowa ewaluacja realizacji celów strategicznych	Ostatni rok obowiązywania strategii – przed uchwaleniem nowego dokumentu

Źródło: Opracowanie własne

V 5. REALIZATOR, KOORDYNATOR I PARTNERZY

Jednostką realizującą cele przyjęte w Strategii jest Gmina Kostrzyn – Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy i Burmistrz Gminy, jako organ wykonawczy.

W myśl art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023-2027 **koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie.**

Poniższe podmioty są odpowiedzialne za realizację powierzonych im zadań w zakresie swojej właściwości oraz celów statutowych:

- Urząd Miejski w Kostrzynie,
- Pełnomocnik Burmistrza Gminy Kostrzyn ds. Profilaktyki Uzależnień,
- Placówki oświatowe,
- Placówki wsparcia dziennego i świetlice,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Grupy Robocze,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kostrzyn.

Ze względu na rozległy zakres tematyczny działań przyjętych w niniejszej Strategii, **wśród partnerów w realizacji celów strategicznych** należy wskazać zarówno na instytucje rządowe, jak i samorządowe oraz podmioty drugiego (przedsiębiorcy) i trzeciego sektora (organizacje pozarządowe), w tym w szczególności:

- Starostwo Powiatowe w Poznaniu,
- Narodowy Fundusz Zdrowia,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Komenda Miejska Policji w Poznaniu,
- Sąd Rejonowy we Wrześni,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym we Wrześni,
- Prokuratura Rejonowa we Wrześni,

- Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Uczelnie i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego,
- Instytucje rynku pracy,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu,
- Inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, pracodawcy,
- Samorządy gospodarcze i zawodowe,
- Niepubliczne placówki ochrony zdrowia,
- Placówki świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki wsparcia, domy pomocy społecznej, w tym domy w powiecie i w województwie,
- Społeczność lokalna.

V 6. SPRAWOZDANIE KOŃCOWE I EWALUACJA

Ewaluacja ilościowa przeprowadzana będzie na podstawie analizy danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa polegała będzie na ocenie:

- efektywności wdrażania Strategii (czy nakłady czasowe, ludzkie i finansowe zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów),
- skuteczności (czy kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów, czy realizowane działania w sposób optymalny realizują cele Strategii),
- trafności (czy realizowane cele i kierunki działań Strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców gminy).

Analiza jakościowa pozwoli na ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form, funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych.

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

V 7. FINANSOWANIE

Działania zaplanowane w ramach niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kostrzyn na lata 2023 - 2027 będą finansowane ze środków, które zostaną zabezpieczane w corocznej uchwale budżetowej Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn. Jedną z podstaw do ich określenia stanowi ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a ustawy o pomocy społecznej). Środki finansowe będą pochodzić w szczególności z:

- budżetu gminy,
- budżetu powiatu poznańskiego,
- budżetu województwa wielkopolskiego,
- budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań zleconych,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- funduszy zagranicznych.